

ROMAN JŌ KRĨ WỲR

Pawrô Jō Kàhhôc

Pê Pawrô pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ, ne hanea ne cupê cupêhkâ te ikre cahyr catê, ne hâpên xà ata to pê ajco amji to ajpa. Ne pê Jeju na mehkwÿ jakrã Roman jō krĩ kam mehkrĩ atajê wỳr, pom cu me hõ kâhhôc cahyt ita kujate. Na pê hõ kâhhôc ita japrÿ pê Roman Jō Krĩ Kam Jeju Na Mehkwÿ Jakrã Mehkrĩ Atajê Wỳr, Pawrô Jō Kâhhôc (Roman).

Ne hõ kâhhôc ita kam cute me pamã harën to hajýr he. Pahpâm mää me pahcunea kêanre, me panquêt xwÿ pê Atâw cukwa kam. Na pê me pahcunea me pahtyc xà wỳr me pamprar xâ. Ne pê Jeju amji to me pahkritxwÿ, ne me pajaxâ kam ty. Ne ihtyc xâ ata to, cu ha ampeaj kam amjimä me pahhimpej, quê ha ihtyj Pahpâm me pahna amji capa. Ne hanea ne Jeju kam me pahhônco xâ ita me, hanea ne Pahpâm Carô Pejti te me pamã, pahteamji kam me pajapac xâ intuw impejti jõr xâ ita kôt, quê ha Pahpâm me pahna amji capa.

Pê Pawrô me cumã amji jarë
Me Hâpên Xâ 13.32-33; 22.14-15, 21

1 1-7 Hâpà Roman jō krĩ kam, me apê me ikwÿ pê, Jeju kam, pahte ajpêñ to me pahkjéjê atajê. Pê Pahpâm mä me akîn, na pê me ato hõ tekjê. Ipê Pawrô pê Jeju Crixtô mä ijapêñ catê, ne hanea ne ipê harkwa na cumã iprar catê. Ne itea wa me amã ihkâhhôc ita kamihhôc ne ihkujahêc. Ne wa ijôtpê Pahpâm me Pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô mä me acajrën to hane he:

— Ÿhÿ, me ijõ Inxû Cati, ca ha Roman jō krĩ kam, me akwÿ mehkrí atajêcaprí, ne me caxwÿn caxwäm pê me cumã me acarícti gõ, mär quê nee ame amji mä ampo cupa nare — hane. Ne Pahpâm pê mehcunea mä, ite Jeju pê me pahkritxwÿ, ne cupê me pahkên pê me pahpytâr catê naharën xâ impejti itajê caxuw icapi ne ixäm. Ne pê rÿ pêa mä, Pahpâm ramã me pamã Jeju to hûjarênxâ impejti ita to awjarë, ne to awjahkre. Pê

harkwa na cute mehcakôc catêjê Pahpâm jarkwa jõ kâhhôc kam, Jeju pê me pajõ Pahhitî pê Pahpâm krajûjarën xà impejti ata na mehhôc. Ne Jeju pê mepaxûmrea pyràc na, me pamã hahkre pej. Ampo na? Cupê Tawi xwÿ pê pahhi tàmxwÿ tàmxwÿ nõ na, me pamã hahkre pej. Ne hanea ne me pamã, cupê Pahpâm kraa to Pahpâm kra, ne curûam cator, ne nee cute jû caxuw ampo kên ton nare, ne impej pit na, me pamã hahkre pej. Ne hanea ne carôat tÿjti te ihtycjirô pê hacpÿa mä to ihtîr xà ata kôt, me pamã cupêPahpâm kraa to ihkra na hahkre pej. Quê Jeju hamreare na mä, wa nee ipê harkwa na cumã iprarcatê nare. Ne ihcâmtâa rûm, pê Pahpâm ito cumã harkwa na iprar catê, neimã harkwa hyr to hane he:

— Ÿhý, Pawrô, ca ha pjê cunea kam, kríxâre cunea mä, ijarën to apa, ne ito amji mä mehhimpej na me to, quê ito amji mä mehhimpej, ne me ikampa — hane. Pê wa harkwa kôt to, pê ca hanea ne me awpa, na pê Pahpâm Jeju Crixtô tekjêa na amji mä me acapi. Na ri me apê mehkwyâ.

Pê Pawrô mä ihtÿj me cumã Pahpâm jarkwa jarën prâm

Roman 15.22-29; Me Hâpêñ Xà 28.15

⁸Ÿhý, pê wa hôtpê ajco Pahpâm mäme acunea pyrên ijakryti na amji jarë. Ampo na? He pjê cunea kam Jeju Crixtôcâmtâa rûm ate amji mä me Pahpâm to hajýr, ne ate amji mä me to ahimpej na, cumã me gahkre pej. ⁹⁻¹⁰Ne wa ijí me ite amji kam ijapac xà cunea to Pahpâm mä apê, na wa mehcunea mä ihkra pê Jeju pê me pahtytlar catê na harën xà impejti atajê jarën to ipa. Ne Pahpâm mä, ite me acajrën to ipana ijahkre pej, na quê ihtÿj ahna ijarë. Ne wa hôtpê hân ne cumã amji cajrën to hane he:

— Me ijõ Inxû Cati, ate amji kam gapac xà na Roman jõ krí kam me akwÿ mehkkrí atajê wyr itêm, ne ite me hõmpun na ito — hane.

¹¹Ne ampo na wa apu cumã amji cajrën to hane? Nee mä ampo na nare. He imã me apupun prâam to me apupun prâam. Ne me amã Pahpâm Carô Pejti te mehkwy to impej xà caxuw, me cumã cute amji kamhapac xà te amji jahkre pejti nõ jõr xà ata nõ gõ, mär quê Carô Pejti carôat kôt me acaxwâm pê me ato impej, ne me ato ihtÿj. Mär ca xwÿ kam amji mä me to ahimpej to me apa nare. ¹²Ne pom jû caxuw pahte me ajpën pupun xà ata caxuw, cu ha me pahtcunea me ajpën pupun kam tê. Ne me ajpën pupun xà ata kam, cu ha pahte Jejuto amji mä me pahhimpej xà ata na me ajpën tehcajpar to me mõ.

¹³Ÿhý, Jeju kam me ikjêjê, wa rÿ pêa mä me awyr hân ne amji krâr to ipa na, ate me ijahkre pej na, me ato prâam. Mä hân ne hôtpê ampo, ma me atête icahpêrkâr to ipa. Ne waramã ite kríxâre kwÿ pê mehcahkrit, ne nee me cupê Juta catêjê nare atajê kôt, me cumã, por ite me amã Pahpâm jarën to ijûjarën atajêa to, wa hân ne mecumã ijûjarën to ipa. Ne nee ijûjarën xà atajê kôt hamrenare. He ihtÿj ite me cumã ijûjarën xà itajê kôt Pahpâm wyr me apkjê. Na wa itÿj cormã me cuxà me awyr icator, ne me

amā, por me acahê na me cupê Jeju jahkre kēatre, mā nee amji mā me toihhimpej nare atajê mā harēn prām.

¹⁴Ne mēr ampo na mā wa ame ato hane? Nee mā wa ampo na ame ato hajyr nare. He ipê pjê cunea kam mehcunea mā Pahpām jarēn catê, naquê ha jūm pê krī cati kam mehkrī catêjê nō, nare, cupê ahkêt kam ihkrī catêjê nō, nare, cupê mehkrā kre te amji jahkre pej catêjēnō, nare, cupê ampo jahkre kēatre catêjê nō cakrō, wa ha ityj cumā Pahpām jarēn xà impejti itajê jarē. ¹⁵Na wa ityj me awyr itēm, ne Roman jō krī kam me akri catêjê mā, Jeju pê me pahkritxwŷ ne me pajaxà kam ihtyc, ne hacpŷa mā ihtir na harēn xà impejti itajê jarēn to ipa to prām.

Nee Pahpām jarkwa jū na Pawrō pahàm nare
Roman 3.21-24; 1 Timot 6-12

¹⁶Ne nee wa Jeju pê me pahkritxwŷ na me amā harēn ita na amji jū na ipahàm nare. Ampo na? He Pahpām carôt tŷj na ri cupê, cute amji mā me to ihhimpej catêjê cunea kēn pê me hütar catê. Na ri cupê mam me cupê Juta catêjê pytârcatê, ne hanea ne cupê mehcahkrit, pê Juta catêjê nare atajê pytâr catê. ¹⁷Pê rŷ pêa mā Pahpām jarkwa na ihkâhhôc kam, mehhôc ata kam, hujarēn to hane he:

“ Quê ha jūm ito amji mā ihhimpej, wa ha, cupê jū caxuw icuna mā, cute ampo kēn ton catê nare ata to amji kam ijapac. Na wa ha ityj ahna amji capa, quê ha icahê naihtir na ipa rohnŷtti mā ” hane.

Hōhō, Jeju jūjarēnxà impejti ita te ri me pamā ita jarēn.

Mehcunea mā Pahpām ipa na, hahkre pej
Me Hâpēn Xà 14.17; 17.22-29; Icipēn Xà 9.20-21

¹⁸Ne ramā Pahpām te me pamā pjê ita kam mehkrā kēanre kam incryc xà ata jarēn, cu pahte me hahkre pej. Ne pom mehkrā kēanreitajê te amji kam me hapac xà cunea tūmti, ne ihkâanre. Ne nee ampo pejti, hêj xi nare to me amji kam hapac to me ipa prām nare. Ne atajê ri Pahpām te ame to kēn xà na, ramā me pamā hahkre pej. Ampo na? Mehkēn xà itajê, ma cute me Pahpām jahkre pej xà ata to me cupê amxu. ¹⁹Ne pê ramā hanea ne Pahpām me cumā amji to ajpē, cute me kam hapac, ne me hahkre pej prāmte. Mā nee xâmte cute mempar, ne amji mā me to ihhimpej nare. ²⁰Ne pê ramā jūm te Pahpām pupun xà nare ata, pjê me cōjkwa itaton pêa mā, kam ampo itajê cunea to. Ne hâpēnxà atajêa kôt, quê ha cupê Pahpāam to Pahpām, ne ihyj na me hahkre pej. Nehanea ne cutea ri carôt tŷjti to hâpēn xà itajê ton na me hahkre pej. Cwyrjapê quê ha nee jūm, cute ampo pupun xà itajê na hâprâr to amji jarēn to:

— Wa nee ite xâmte Pahpām te ihkrī na hahkre pej nare — hajyr nare.

Nee mehcunea mā Pahpām to amji mā mehhimpej prām nare

²¹Ne cute me Pahpām jahkre pej cakrō, nee amji mā meto cati prāmte me harēn to:

— Ampeaj kam ri apê Pahpāam to Pahpām — hajŷr nare. Ne cute me hâpēn xà pejti ton atajē pyrēn me hakryti na cumā me amji jarēnxà kaj na, ajte ampo kēn to pit mā me amji kam hapac to me ipa. Ne cute me amji kam hapac xà kôt hamreare atajēa to pit mā me amji kam hapac to me ipa. Ne mehkrā kam ampo kēn to cute me amjikam hapac xà itajē pê ihhēj rūm awcapàtkôti kam amôr xà na, ate amji pupun xà nare ata pyràac, na quê ha nee me cumā me cute amji kam hapac xà impej hamreare ne. ²²Ne me cupê amji jahkre kêtatre, na ri ihtŷj mehkrā kreti na ame amji to mehhéj to me ipa.

²³Ne nee ajte cute me Pahpām tîr rohnŷtti mā ata to amji mā me hâmnan to ipa nare, ne ihcunea na me harēn pejti to ipa xà kaj na, ihtŷj mehō pahpām cahâc pê, ampo cunea kreka atajē to amji mā me hâmnan to me ipa. Atajē pê me hûmre kreka me, prýjara kreka me, ampo prý kreka me, cagâ kreka caricti, cakôc nare atajē, ne mempar nare cakrō, mā ajte meharēn to impejti to me ipa, ne toa amji mā mehhimpej.

²⁴Ampo na? He me hûmre itajê te amji jahkre kêtatre, na ri ihtŷj me ampokên ton to me ipa, cwŷrjapê ri Pahpām te mehkêñ itajê mea mā me hicu, ne me cumā harkwa to:

“Hamre, ca ha amjia kôt, ate amji kam megapac xà kên itajê ton to ame apa, wa ha nee hipêr me ato ihimpej nare” hajŷr.

Na ri ramā me hûmre ame ajpēn to kêanre, mā hanea ne pyjê ame ajpēn to kêanre, cute me ampo kên kam me pahpahâmti atajê ton to ame ipa incwŷrjapê.

²⁵Ne cute me Pahpām hêj xi nare ata jicu, ne ma me hō Pahpām cahâc kreka kêanre hêj xiti ata wŷr me hâr. Nenee ajte me amji mā Pahpām te pjê ton, ne kam ampo ton catê ata kîn nare. Ne hanea ne, nee me cumā harkwa to:

— Apeaj to apej, ne apê me ijôInxû Cati pê me ijô Pahpām — hajŷr nare. Ne ajte cute pjê kam me ampo ton atajê mā me harkwa to:

— Apê me ijô inxûcati pê me ijô pahpām, na wa ato pit mā, me amji jâpackre, ne atoa me amjimâ me ihimpej to me ipa — hajŷr. Ne pjê kam pahte ampo itajê mā me pahcakôc to hajŷr xà na ihkaj na, ne ihkêanre, ne quêtPahpām mā ri me pahcakôc xà te hajŷr na impejti.

**Mehcunea te amji kam hapac xà kên pit
Ipipêñ Xà 22.11**

²⁶Mâ mehcunea mânnea mâ mehkêñ xà kêanre kam mepaahpahâmti atajê ton to me ipa, kam ajte cute me to incrâ tu. Cwŷrjapê riPahpām te me kam incryc xà to me cumā harkwa to:

“Gapacta ne, ate me ampo kên tonto prâm atajê cunea ton to me apa” hajýr.

Cwýrjapê ri pyjê me, me hûmre te me ajpën caxun jicu, ne pyjêa me ajpën caxu. Ne Pahpâm mä cute me ajpën to hajýr xà ita na ihkaj na.
27Mä me hûmre te me hajýar ne cute mehprô caxun jicu, ne me hûmrea me ajpën caxun prâam kam ame ipa. Ne ihtýj ajpën caxuw me ampo kên itajê ton to me ipa, na quê ha Pahpâm me ahna mehkên xà ata to ihtýj tu, quê ha ame to kêanre ne.

28Pê Pahpâm me cumã amji to ajpë cakrô, mä nee mempar, ne me hahkre pej prâm nare. Cwýrjapê ri Pahpâm te me hicu, mäcute mehkên ton xà atajêa me to ihhimpej to ipa. Cwýrjapê ri jû caxuw cute me ton jicu nare. Mä tee intête me hapackre, mä nee me hûpar nare. **29**Ne cute me ampo kên ton xà itajêa te ramâ me to hipu tu, na ri ihtýj me ajpën caxun prâam kam ame ipa. Nemehkwý pê, ampo cunea to amji mä ihtûm prâm to me ipa. Ne jû wyr quê mehkên ton tête me amji jiprô, ne ihtýj ajpën jû na me cumã ampo kîn. Mä ihtýj me ajpën curan to me ipa. Ne ihtýj me harkwa to me ajpën cujtê to me ipa, ne ihtýj ame ajpën mäihhêj to me ipa. Ne mehkwý te jû mä me ton nare kam, cama me cupê ame ampo to ipictor to me ipa. Ne ihtýj mehhêj xi to me xwahna to me ipa. **30**Ne ihtýj ajpën na mehcakôc kêanre to me ipa. Ne ma ame Pahpâm curê, ne nee me hôpahhi kam mare mä, ahna mehcakôc kên na me hâtât nare, ne me cumã amji to cati prâm to pit mä, mehcakôc to:

— Pa ri me acunea jirôa pê icati — hane. Ne ahpýanre na cumã, cute ampo kên ton xà jâhtôa ton to, to ipipê to me ipa, ne nee me hûmjê me, menxyrxwý impar nare. **31**Ne me cupê ampo pejti ton jahkre kâatre, na ri ihtýj me ampo kên pit ton to me ipa. Ne neecute mehcakôc xà to mehcakôc atajê na, me amji par nare. Ne ihtýj mehkwý to me hâprê to me ipa, ne nee me cumã jûm capri xà nare. **32**Ne ramâ cute me hajýr catêjê caxuw Pahpâm te me to ihhimpej xà ton, mä cute ahna mehhôc ne me hahkre pej, ata jarêñ xà te:

“Por ampo kên ton to me ipa atajê ri mehtycxà, ne nee Pahpâm cahê na ame ipa xà nare.

Ampo na?

Quê ha ihtýj mehkên mä me cumê” hajýr.

Na me cumã hahkre pej cakrô, mä ihtýj cormã me ampo itajê ton to me ipa, ne mehkwý me, me ajpën mä:

— Ate me ampo kên ton itajê kôt, imä meapeaj to me apej — hajýr to me ipa.

Cute me to kên jahpan xà na Pahpâm mä me hâmjôr xà

2 ¹Ýhý me ikwý, ca ihhêaj to mehkên itajê na me harêñ pa, ne nee me amji mä harêñ to:

— Jūmjê itajê kēanre, ne pa nare, nee quêt ikēnnare — hajŷr nare. Ampo na? Ca ihhêaj to hanea ne me akên itajêa ton to me apa. Cwŷrjapê ca atŷj ate me amji jarêna xâ ata tome caa, me amji curê capa.² Ne me pamâ, quêt catyt kam Pahpâm te ipa na hahkre pej. Na quê ha catyt kam mempej catêjê me, mehkêna catêjê to ajcapô, ne mempej catêjê impej mā me cumê, ne mehkêna catêjê mā:

— Ramâ ite me amâ ampo kên jarêna, ne me amâ ihcawpa, ca mânea mā ate me ton, na wa ha me akên mā me amê — hane.

³Ne me ca, ca ha ate catyt kam me apa nare na, nee ca ha me jūmjê kên jarêna pa, ne me harêna to:

— Jūmjê itajê catyt kam me ipa nare, nemehkêanre, cwŷrjapê quê ha Pahpâm mehkêna mā mecumê — hajŷr nare! Ampo na? He ate me hajŷar ne me akêanre ita kam, ca ha nee Pahpâm te ato kên xâ ita pê jû kam atêm nare.⁴ Ne ca ihhêaj to me anô garkwa to:

— Pahpâm pej ne hâhcaprî, cwŷrjapê quê ha nee ite ikêna ton itajê jahpan xâ na ikêna mâ imen nare — hajŷr nare! Ampo na? He Pahpâm jâhcaprî na ri incaca xâ amji mâ ampeaj ne hapôj to ipa. Na quê nee akêna mâ amen pyrentu nare, ne ihtŷj hipêr amji mâ ampi ne akopir to mõ, ca ihhêaj to akêna ton jicu, quê ha nee akêna mâ amen nare.

Quê ha Pahpâm me pajapêna xâ jahpan xâ na me pamâamgo

⁵⁻⁶Ne quê ha jû caxuwPahpâm te me pahcukij, ne me pahto ipicokjêra xâ jô amcro cato, quê ha incryac kam, ahpŷanre na mehkêna catêjê kên mâ me curê, mehkêna jahpan xâ na. Na ca ha me anô te akrâ kêanre, mâ Pahpâm jâhcaprîti te me amâ me akêna itajê cawpa cakrô, ca ha mânea mâ akêna ton to apa na, ca ha me ca ramâ amji caxuw Pahpâm mâ mencyc to apicamen to me mõ. Ne ahpŷanre na pjê kam, cute ampo ton to me ipa xâ na Pahpâm te me hõmpun, ne me hahkre pej xâ atajêa kôt, quê ha me cumâ hâmjör to mõ.⁷ Ne por catyt kam, cute amji kam me hapac xâ impejti to me ipa kam me to incrâ atajê ri, Pahpâm mâ me amji cajrêna to me hane he:

— Me ijô Inxû, ca ha ca me ito me icati, ne ipejti na meijarê. Ne nee jûmjê te me ito icati, ne ipejti na meijarêna na imâ me to prâm nare. Wa cama acahê na me ikrirohnýtti na me amji to prâm — hane. Atajê mâ quê ha Pahpâm mehtir rohnýtti mâ na me to, mât quê cahê na me ipa rohnýtti mâ.

⁸Ne mehkwy te nee me hajŷr nare, ne mehkênto pit mâ me amji kampa. Ne cute ampo ton to me amji cajpuaw xâ atajê to pit mâ me to me ipa. Ne ma ame catyt kam ampo pejti atajê caca, ne ampo cupan xâ kên atajê to pit mâ me amjjahôt to me ipa. Ne cute me hajŷr catêjê, quê ha Pahpâm me kam incryac kam, me ahna cute mehkêna ton atajêa to ihtŷj tu.⁹ Ne por pjê cunea kam me ampo kên ton to me ipa atajê, quê ha me

amji pupun xà kēanre to me amji pupu. Quê ha xa mam me cupêJuta catêjê me amji pupun xà kēanre to me amji pupu, jirô pê quê ha cormā mehcahkrit atajê haneane me amji pupun xà kēanre to me amji pupu.

¹⁰Ne quêt catyt kam, cute me amji kam hapac xà impejti to me hâpênen to me ipa atajê, quê ha Pahpâm me cumâ ampô pej pit gõ, ne me cumâ harkwa to:

— Wa ha me acati na me ato, ca ha mehcunea kammare mā me acatia to me acati, quê ha me apupu, ne mehcunea me apejti na me gahkre pej. Ne wa ha me amâ icarïcti gõ, quê ha neehipêr me amâ ampô hûpa nare — hane. Quê ha mam me cupê Juta catêjê to hane, ne hapu na mehcahkrit to hanea.

Pahpâm mā pjê cunea kam ampô krîxâre cunea pipênpit

¹¹Ne Pahpâm pjê cunea kam, mehcunea to amji kam hapacxâ to ajpênen pit. ¹²Ne mehcahkrit pê Pahpâm te me to ihhimpej xâ jahkre kâtatre.

Ampo na? Nee me cumâ Mojxe xwŷ jô kâhhôc hamreare. Cakrô, hôtpe me caxwâm pêcute amji to me ihhimpej xâ kôt, hajŷar ne, nee ihkôat me ipa nare. Na quê ha ihtŷjPahpâm, cute mehkên ton jahpan xâ na, mehkên mā me cumê. Ne pê rŷ pêa mā me cupê Juta catêjê, Pahpâm te me to ihhimpej xâ jahkre pej cakrô, nee me to amji japackre nare, ne ihtŷj mehkên xâ cunea ton to me ipa. Jahpan xâ na quê ha Pahpâm me cumâ harkwa to:

— Me amâ, ite me ato ihimpej xâcunea na, ijahkre pej cakrô, ca nee me ito amji japackre nare, cwýrjapê wa ha Mojxe xwŷ jô kâhhôc kam, ite me ato ihhimpej xâ atajê kôt, me akam icryc xâ kēanre to me atoapê — hane. ¹³Ne nee mā catyt kam jûmjê atajê te meMojxe xwŷ te me to ihhimpej xâ cunea jahkre pej xâ atajê kôt, Pahpâm te jûmjê atajê na amji caxâr nare. Ne quê ha xa me hahkre pej, ne ihkôat cute amji kam me hapac xâ to me hâpênen to meipa na, quê ha Pahpâm cormâ jûmjê atajê na amji capa.

¹⁴Quê ha mehcahkrit te Mojxe xwŷ jô kâhhôccukwa kam me Pahpâm te me to ihhimpej xâ jahkre pej nare cakrô, ne amjia kôt me caxwâm pê, me hîa kam cute amji kam me hapac xâ impejti ton to me môr na, quê ha ihhêj ne ramâ me kam, me caxwâm pê Pahpâm te me to ihhimpej xâ ata kôt ame ipa. ¹⁵Ne quê ha catyt kam, cute amji kam me hapac xâ impejti ton to me ipa atajê, quê ha ramâ caxwâm pê Pahpâm te me to ihhimpej xâ na me harê. Ne quê ha hanea ne ampô pej to, ne ihtŷj ahna amji jarêñ to:

— Wa ite ampô pejti ton — hane. Ne hanea ne jûm te cute ampô kên ton na hômpun narekam, me taa ahna amji jahkre pej, ne ihtŷj amji mâ:

— Mâ ajte, ite ampô kêanre itaton — hane. Hajŷr xâ ita ihtŷj caxwâm pê cumâ Pahpâm jarkwa na harê.

¹⁶Hôhô, pom wa ite me amâ ijûjarêñ xâ toijûjarêñ xâ ita kôt, quê ha jû caxuw me pajô Pahhitî pê Jeju Crixtô, Hûm jarkwa kôt me pahcunea

cukij, ne me pahto ajcokjê. Ne cumã me pahcaxwãm pê pahte amji kam me pajapac xà cunea jahkre pej, cwyrjapê ri hän ne catyt kam me pahto ajcokjê.

Cu ha nee jūmjê jirôa pê me pampejti na, amji to mepajàmnãn nare
Roman 3.19-20

¹⁷Ne wa ha ita caxuw Pahpãm na mehkwy kam me apêJuta catêjê mä, wa ha ita na ihhôc. Pom ca meapê Juta catêjê me amji to me gãmnãn to:

— Me ipê Juta catêjê, cwyrjapê ri Pahpãm mä jūmjê atajê jirôa pê me ikñ. Ne pê Pahpãm me imã Mojxe xwý jõ kâhhôc kam, cute me ito ihhimpej xà cunea gõ, ne wa ite me Pahpãm te me ito ihhimpej xà pupun, na ri me imã amji jahkre pej. Ne me ite Pahpãm te me ito ihhimpej xà cunea to amji mä me hajýr to ipa, cwyrjapê quê haito impejti ne — hane.

¹⁸Ne me amã Pahpãmte ampo ton xà na amji mä me ato prãm xà ata na hahkre pej. Ne ramã ate me hõ kâhhôc to hahkre, ne me amã catyt kam, ate me ampo pej pit ton xà na, amji mä me capi na, me amã amji jahkre pej. ¹⁹Na ca atýj me amji jarën to:

— He me ipê hâhcujro xà pyràac, na wa itýj awcapàtkô pĩn, jūmjê impejti xà ata wýr me hajo to me mõ. Ampo na? He jūmjê itajê pêmento tûm pyràac, ne nee catyt kam cumã Pahpãm te me toihhimpej xà impejti ata jahkre pej nare, na wa itýj amji kôt me to mõ. ²⁰Ne me ipê, mehkà te amji jahkre kêt catêjéatajê mä, amji jahkre pej japôj catêjê. Ne hanea ne me ipê ahkrare mä ampo to hahkrecatêjê, mär quê catyt kam me ipa — hane. Ne caame amji caprý jarën to me apa. Ca hanea ne me amji jarën to:

— Ampeaj kam ri ramã meimã Pahpãm te me ito ihhimpej xà cunea jahkre pej partu, ne ite me ampo cunea jarën xà atajê pê ampeaj kam, ne nee ihhêj xi nare — hane.

²¹He pom me apê me cumã ampo to hahkre catêjê ita? Ne mõr ampo na mä ca ajte nee me amji mä ampo to hahkre nare? Ne ca me hapackre to:

— Nee ame gâhkij nare — hajýr cakrô, mõrmõ ca atýj me euxà me ahkí. ²²Ne me hûmre hapackre to:

— Ca ha nee me aprõ kaj na, ahti na, jûm cahâj caxunnare — hane. Ne hanea ne pyjê hapackre to:

— Ca ha nee me apjê kaj na, ahti na, jûm xûmre caxun nare — hajýr cakrô, mõrmõ caatýj ate me euxà ahti na jûm caxun. Ne cama apu pahpãm cahâc krekâ caca cakrô, mõrmõ ca atýj hûrkwa mä me acjêj, ne kam ampo to me cupê ahkí. ²³Ne ca me amji jarën to:

— Pê rý pêa mä Pahpãm me imã cute me ito ihhimpej xà gõ — hajýr cakrô, mõrmõ ca atýj me euxà, ate harkwa jirô pê me apým, ne me cumã ihpahàm catia ton to me apa. ²⁴Ne pê Pahpãm jôkâhhôc ramã me ato hûjarën to hane he:

“Me apê Juta catêjê pê Pahpâm na mehkwÿ.

Ne me amã cute amji kam hapac xà jahkre pej cakrô, ca nee ihkôt me hakop, ne me ton nare.

Cwŷrjapê ri mehcakrit atajê ihtÿj me akôtPahpâm japrÿ to mehcakôc kéanre to me ipa” hane.

²⁵ Ÿhy, ipê Pawrô, ne ipê hanea ne Juta catêjê kwÿa nõ wa. Cwŷrjapê ri imã pahte amji kam me pajapac xà cunea jahkre pej. Ne pê rÿ pêa mã Pahpâm me panquêtjê mã harkwa to:

“Me apê itekjêa na, cute me gahkre pej xà na, ca haamji mã me apy kà kwÿ kryjre ne me hakep, me akra xûmrema mã” hane.

Cu ha me Pahpâm te me pahto ihhimpej xà cunea kôt me papa, ne hanea ne amji mã me pampy kà kwÿ jakep, ne ahnaa cu ha me Pahpâm cajpuaw, ne cumã me papê Juta catêjê impejpit, ne me papê mehkwÿ. Nämri cu ha pahte cama me amji kà kwÿ jakep, ne nee amji mã me Pahpâm te me pahto ihhimpej xà kôt me papa nare na, jû wyr cu ha Pahpâm cajpuaw. Ampo na? Pahpâm mã pahte cama me amji kà kwÿ jakep, ne nee cute amji kam hapac xà kôt me papa nare ita kôt, cumã hamreare. ²⁶ Quê ha jûm pê Juta catêjê nare, ne nee amji pê ihkà kwÿ jakepnare cakrô, ihtÿj Pahpâm te me to ihhimpej xà kampa, neihkôt ipa na, quê ha Pahpâm mã cupê ramã cute amji mã mehkà kwÿ jakep atajê nôa, ne cupê hô tekjêa.

²⁷Cwŷrjapê quê ha mehcakrit atajê me anaihcakôc to me hane he:

— Por Juta catêjê atajê mäihkâhhôc kam Pahpâm te me to ihhimpej xà cunea jahkre pej, ne mempy kà jakep cakrô, mã ajte nee kam me hapac, ne ihkôat me ipanare — hane. He me cupê Juta catêjê nare, pê nee mempy kà kwÿ jakep nare cakrô, ihtÿj Pahpâm te me to ihhimpej xà kôt me ipa, atana ri me Pahpâm cajpuaw.

²⁸⁻²⁹ Ne mér hôhô, me pahkà kwÿjakep ata me, pahte amji kam me pajapac xà to me pahte amjipyrac xà atajê kôt, Pahpâm mã hamreare. Ne quêt, porPahpâm Carô Pejti kôt, Pahpâm te me pahto ihhimpej xà kôt me papa na ri cumã impej, ne cumã me papê mam, mehkwÿ pê Juta catêjê impeaj. Ne quê ha pjê kam me hümre me pahkà jakep nare na me pahpupu, ne nee amji mã, me papê Pahpâm kôt meipa catêjê na me pahto hajýr nare. Ne Pahpâm nare, quêt cumã me papê mehkwÿ, na quê ha taa me pahto ihcakôc to impejti ne.

Jû wyr quê Pahpâm me pahnõ mã ihhêj
Roman 9.4-5

3 ¹Ÿhy me ikwÿ, ca ihhêaj to Juta catêjê to ite me amã icakôc xà ita kampa, ne nee ca me anõ amji mã garkwa to:

— Mēr jū na xà caxuw mā me cupê Juta catêjê? Ne mehaprÿ pê Juta, ne jū na xà na mā amji mā mehkà jakep? Imā ihhêj ne Pahpâm te mam me to ihhimpej xà itajê kôt hamreare — hajýr nare. ²Ampo na? Por cute mencaca xà to me amji pyrâc xà itajê cunea impej pit. He Pahpâmpê ramâ rÿ pêa mā amji mā me capi, ne me cumâ haprÿ ita gô, ne mecumâ cute amji kam hapac xà cunea pê harkwa ita gô. Ne ihkôt me cumâ:

“Ca ha ite me amâ ijarkwa jirêñ xà itajê cunea to, ma me amji jahôt to me apa, ne ma me to amji kampa, ne ihkôat me apa” hane.

³Mâ mehkwÿ kwÿa te ihhêj ne, nee mempar nare. Ne mehkwÿ nee me harkwa to mehcakôc xà na me amji par nare ita kam, xà ajkîPahpâm te hajýar me caxuw, ne ampo na ihcakôc xà to, ne nee amji jarkwa na amji par nare? ⁴Hâpà! He Pahpâm catyt kam ihkrí, ne ihhêj xi nare, ne ihtÿj mehcunea hêj xi xà jipôc ri harkwa na amji kampa. Ne pê ramârÿ pêa mâ Pahpâm jô kâhhôc kam, cute me to hûjarêñ to hajýr he:

“Quê ha jûm te, Pahpâm te apu ihhêj xi na harêñ na, quê ha ramâ mehcunea mâ apu ihhêj to ipa na me hahkre pej.
Quê ha cute catyt kam me Pahpâm toihcakôc na,
quê ha ramâ mehcunea catyt kam, cute to ihcakôc na me hahkre pej”
hajýr.

Ihcunea na Pahpâm pejti, na ri ma amji tête amehkêncatêjê curê

⁵Mâ mehkrâ kên catêjê kwÿ me to hûjarêñ xà impejti kaj na me to hûjarêñ to:

— Wa itÿj Pahpâm kînte ampo kên jikôtti cunea ton to ipa, mâr quê ahna me ipupu, ne cormâ me Pahpâm caca xà me, itekjê to me ajpën, ne me hõmpu, ne amji mâ me ijarêñ to: “Jûmjê itajê kêanre, ne Pahpâm ri quêt impeaj to impej” hane. Ita kam, jû mâ quê, ne ajte Pahpâm ite me ikên xâton ita kôt me ito tÿj tu? He me icaca xà kêanre ita kôt, ramâ mehcunea te me Pahpâm pejti na me hahkre pej. Ne ite me hajýr xà ita kam, ihhêj ne nee Pahpâm catyt kam me ito impejti nare — hane. ⁶Ne por jûm apu hûjarêñ to hajýr to mô ata kêanre. Ampo na? He Pahpâm ri quêt catyt kam ipa. Ne quê catyt kam ipa nare ita kam, jû mâ quê, ne ajte pjê ita kam ajpën pê mehkên me, mempej to caprâr pa?

⁷Mâ mehkrâ kên catêjê kwÿ hanea ne me hûjarêñ to:

— Wa itÿj Pahpâm kînte ame ihêj xia jarêñ to me ipa, mâ me ikampa, ne me Pahpâmcakôc xà me, me icakôcxà to me ajpën, ne me amji mâ me harêñ to: “Pahpâmcakôc xà ri quêt impej” haneita kam, jû mâ quê, ne ajte Pahpâm me ikên mâme imê? He me icakôc xà hêj xi xà ita kam, ramâ mehcunea te me Pahpâm pejti, hêj xi nare na me hahkre pej — hane. ⁸Ne

mehcakôc xà to cute me hajýr xà na impej nare. Mā mehkrā kēn kwÿa mehcakôc xà to:

— Hā, cu ha pahte amji kam me pajapac xà to me kēanre to me papa, mār quê ihkêanre ata kôt, me Pahpäm jàhcapríhti na me hahkre pej — hane. NePahpäm mā mehcakôc xà te hajýr na ihkaj na. Ne hanea ne ramā mehkwyà kwÿ nō te ito ihcakôc to hajýar. Ne ihtýj ame ito ihhêj to me ipa. Ne cute ame ito ihhêjahpan xà na, quê ha Pahpäm ame to kēanre ne. Ne mehcakôc xà kēanre te hajýr catêjê ri, ihtýj mehkêñ mā me hâr xà.

Nee pjê ita kam jûm pê catyt kam ipa catê nare

Carati 3.11-22

⁹He xà ajkī mehcahkrit atajê jirôa pê, me cupêJuta catêjê mā me cute amji kam hapac xà impej? Hâpà! He Pahpäm mā mehcunea pipën pit.

Ampo na? He mehcunea ihtýj ajpën jîkjê na mehkêñton to me ipa. Ne ramā mehcunea te ajpën jîkjê na, cute mehkêñ ton to me amji pyràc tu,

ita kam, jū mā quê me, ne mehkêñ ton to me ipa jicu, ne me to hapactu?

¹⁰Ne pê ramā ihkâhhôc kam Pahpäm jarkwa me to hüjarëñ to hane he:

“Pahpäm mā, nee jûm te ampo pejti ton nare.

¹¹Ne nee jûm Pahpäm na hâhcukjêr, ne catyt kam cumâ ipa jahkre pej nare.

¹²Ne ramā mehcunea Pahpäm pê me ipipkjêr, ne ihkaj na ampÿa mā ame ipa, ne me ipictor.

Na ri nee jûm catât kam, ampo pejti ton to ipa nare.

¹³Ne me harkwa pê ihhêj rûm kre kam, cute me harêt xà.

Ne mehcakôc xà atajê kro, ne ihkêanre, ne ihtýj ihpîn mehhêj xi xà kēanre hapôj.

Ne mehcakôc xà itajê jàhcurê pêihhêj rûm patti xwa cacô jàhcurê, ne ihtýj mehcura. ¹⁴Ne ihtýj mehcunea incrôn xà kēanre to mencrôn to me ipa.

¹⁵Ne ihtýj me hüjarêñ kam me jûm jaxôp, ne mehcuran pyrentu to prâm.

¹⁶Ne por jû ri me ipa xà ata ri, hân ne me hakân pê ampo kēanre ahtwÿ.

Mâ me hakân pê me cumâ amji kîn nare na amehkrî.

¹⁷Ne nee me cumâ ajpën to impejti to mehkrî jahkre pej nare.

Mâ cama ame ajpën mâ, ne ihtýj me ajpu.

¹⁸Ne nee amji mâ me Pahpäm cupa nare” hane.

¹⁹Hôhô, pê Pahpäm Mojxe xwÿ mâ Juta catêjê caxuw cute me to ihhimpej xà jôr to hane. Ne pê Pahpäm te me to ihhimpej xà ita, nee me cupê Juta catêjê caxuw pit mâ nare, ne me pahcunea caxuw pê Pahpäm

Mojxe mā cugō. Na cu ha catyt kam pahte me cahyt ne memparna, cu ha pahte me ampo to kēn xà atajē na me amji jahkre pej pyrentu. Cwyrjapê cu nee me pahnō Pahpām mā me pajarkwa to:

— He wa nee me ite ampo pejti ton xà itajē na me amji jahkre pej nare. Ne nee hanea ne ite me ampo kēanre itajē jahkre pej nare kam me ton — hajr nare. Cwyrjapê quē ha Pahpām amcro nō na mehcunea mā harēn to:

— He me amā ite me ato ihmipej xà cunea jahkre pej cakrō, ca nee ate mempar nare, cwyrjapê wa ha hahpan xà na me ato tŷ tu ne — hane.

²⁰Ne nee rŷ jū caxuw jūm te, Pahpām te me to ihmipej xà kam hapac, necaty kam ihkōt ipa nare. Cwyrjapê jū wŷr cu Pahpām te me to ihmipej xà kôt me papa kam me to pancrā. Ampo na? He cu me pajōtpê ampo to mehcupa. Ne jū wŷr quē ha jū caxuw Pahpām me pamā:

— Ca ijarkwa cunea kôt me apa, cwyrjapê ri ihcunea na imā me apej pit, na wa ha itŷj ana amji capa — hajr nare. Ne por ihkâhhôc kam Pahpām jarkwa ata, cute cumā mepaxūmre kēn na me pajarēn xà caxuw ri.

Jeju te ri Hūm te me pahna amji caxàr na ton

Me Hâpêñ Xà 17.30-31; Roman 1.17; Pirip 3.7-9; Carati 2.15-21

²¹Ne ita kam, mōrmō ca ha me anō amji mā:

— Pŷhâpà, jū mā wa ha ajte me, ne Pahpām cuna mā meipej, quē me ina amji capa? — hane. He Pahpām te ita caxuw ajteare mā me pamā, cute amji kam hapac xà intuw ita to hahkre, ne nee Mojxe xwŷ jō kâhhôc kam Pahpām te mam me to ihmipej xà kôt me papa xà nare. Ne pê rŷ pêa mā ramā Pahpām jarkwa jō kâhhôc kam, cute harkwa na mehcakôc catêjē te me ita jarēn. ²²Ne Jeju Crixtô pê ri curmā Pahpām te amji kam hapac xà intuwiti ata. Na quē ha jūm krā kēanre, ne ihkēn ton jicu, ne Jejua toamji mā ihmipej to ipa, quē ha Pahpām cumā:

— Ate ikra to ihcunea na amji mā ahimpej, mā cute me ato amji kritxwŷ, cwyrjapê ri imā ihcunea na me apej pit. Cwyrjapê wa ha me ana amji capa, ne nee ate ito kēn xà atajē to amji japackre, nehahpan xà na akēn mā amēn nare — hane. Ne Pahpām te, mehcunea te Jeju Crixtô to me amji kritxwŷ atajē cunea na, amji caxàr, atajépê me cupê Juta catêjē me, mehcakritatajē. Ne cumā me ipipēn pit, ne nee cumā jūm pê ajteare mā nare. Pahpām mā mehcunea te, cute amji kam hapac xà to pit mā, amji mā mehhimpej na me to prām.

²³Ne mehcunea hōtpê mehkēn ton to me ipa ita kam, quē ha nee me Pahpām te me cumā cute amji kam hapac xà impejti tohujahkre xà ata wŷr me cator, ne kam me hâhhuc nare. ²⁴Mā quêt Pahpām jâhcapriña na amjia kôt cute me pahte ame to kēn itajē to tojnō, ne hicu, ne me pahna amji caxàr, na cu hacpŷa mā meajpēn to ikwŷ nō. Ne ampo na ri cute me

pahto hajýr? Nee mā ampo na nare, Jeju Crixtô te amji to me pahkritxwý, na ri cute Hüm te me pahna amjicaxàr na ton, mā cute me pahna amji caxàr, mā pea me pahkêñ catia pê me pahto cator.

Pahpám te me pahkritxwý na me pamã Jeju xãm

²⁵Mā Pahpám te catyt kam ipa na me pahte me hahkre pej prämte ri, cutepjé ita wýr me pahwýr ihkra pê Jeju kujahêc, mā iwryc. Ne cute amji tome pahkritxwý, ne me pahkêñ xà mā me paxàr xà atajê cunea mā cute amji jõr, ne pí kamihtyc. Ne pahte Jeju to me amji kwý xà ata pê ri, Pahpám te ame pahto kén xà ata pê, me pahpytár xà. Naquê ha jûm te Jeju pê ihkritxwýa toihkritxwý na amji mā to hajýr na, quê ha nee ihkêñ xà kêanre ata mā hâr nare. Ne Pahpám te, me cumã catyt kam ihkrí, ne impejti na amji jarêñ prämte ri, cute me pahkritxwý na me pamã Jeju xãm. He pê mamPahpám nee cormâ ne, cute ame to kén catêjê kam incryc týj to imprar pyrentu nare. Ne cama ahna me hamã, mär quê ihhêaj to xwý mā amjia kôtamehkêñ ton jicu, ne hýrmã me apkjê. ²⁶Ne ita caxuw Jeju cator xà ata me ajkaam, mā Pahpám mā ihkôt mehcunea te mehkêñ jicu pyrentu na me to präm, mär quê me ahna amji capa. He Jeju teamji to me pahkritxwý. Ne me pajahpan xà na ihtyc xà ata kôt, cu ha pahte cume mää mā me pahkêñ jicu, ne to amji mā me pahhimpej. Na quê ha Pahpám pejti, ne catyt kam ihkrí ata, me pahna amji capa. Ita na quê ha pjê kam, mehcunea me Pahpám te catyt kam ipa, ne catyt kam me pahtoimpejti na me hahkre pej.

²⁷Cwýrjapê cu ha nee me pahnô amji to pajàmnân to:

— Ampo na ri Pahpám te ina amji caxàr? He wa ite, cute ampo cunea na, cute me pamén atajê ton par, na ri cute ina amji caxàr — hajýr nare. Ampo na? He me pahte ampeaj kam Jeju pê me pahkritxwý na amji mā me to hajýr xà ata kôt, quê ha Pahpám me pahna amji capa. Ne jû wýr cu me pahnô pahcakôc xà to hane. ²⁸He cu nee me pahnô Pahpám te me to ihhimpej xà cunea ton nare. Ampo na? He cu tee ramã ame ton to me hahkre ita kam, jû wýr quê Pahpám mepahna amji capa. Ne quêt Jeju to amji mā me pahhimpej, mā cute amji to me pahkritxwý ata kôt ri, Pahpám te me pahna amji caxàr.

²⁹Mā ihtýj Juta catêjê kwý kwýa me hûjarêñ to:

— Nee me Pahpám pê mehcahkrit atajê Pâm Catinare — hane. Ne cama amehhêj to me ipa. He Pahpám pê hanea ne, mehcahkrit Pâm Cati, ne cupê me pahcuneaPâm Cati. ³⁰He Pahpám pyxit peaj, ne cute amji kam hapac xà pyxit peaj. Ne hanea ne, Jeju pyxit peaj to mehcunea te amji mā me hajýr xà ata kôt, quê ha ihtýj mehcunea na amji capa, ne amji wýr me cupêJuta catêjê me, mehcahkrit atajê mea mā me to cuprõ. ³¹Na quê nee jûm ihcakôc to:

— Mér höhô, wa ha nee hipêr ihkâhhôc kam Pahpám te me to ihhimpej xà ata kôt ipa nare. Ampo na? He ramã Jeju te ite ampo ton xà itajê

cuneaton par, ijaxà kam — hajýr nare. He cu ramã Jeju to amji mã me pahhimpej, cwýrjapê cu ha pahtýj mehkâhhôc kam Pahpâm te me to ihhimpej itajê, amji mã me húpahti to me kam pajapac pejti to me papa.

Pê Aprâw Pahpâm to amji mã ihhimpej, na pê ahna amjicapa
Carati 3.6-18

4 ¹Ne ita caxuw wa ha me amã me iquêt xwý pê Aprâw xwý kôt harê. Ne pê Pahpâm mã, cuna mã hûmre ita pejti, ne catyt kam ajco ihkrí. Nejû mã mõrmõ pê ajte ne Pahpâm cuna mã impej ita hane? He xâ pê ajkí Pahpâm ampo cunea na cumã harkwa atajê ton cwýrjapê mã, pê ahnaamji capa? Hâpà! ²Quê hane na mã, quê ha ramã taa amji to hàmnân to:

— He wa amjia kôt ite ampo itajê cunea ton par, cwýrjapê ri Pahpâm mã ipejti na, quê ha ihtýj ina amji capa — hane. ³He quê nee amji to hàmnân to hajýr nare. Ata na pê Pahpâm jarkwa jô kâhhôc kam ramã harê he:

“Pê nee Aprâw amjia kôt, hâpên xâ to atajê kôt Pahpâm ahna amji caxàr nare.

Ne pê kypê Pahpâm to amji mã ihhimpej nare, na pê cumãimpej, pê ahna amji capa” hane.

⁴Ne por jûm apê ata ri, ihtýj hâmcwýr xâ. Ne jû wýr quê hõ pahhi amjia kôt cama cumã ampo gõ. Ne por cute hâmcwýr xâ ton ata, hõ tekjêa ri, ne nee mã amjia kôt hõ pahhi te cumã hõr nare. ⁵Ne Pahpâm te nee hajýr nare, ne quêt amjia kôt, cute amji kam hapac xâa na, ihtýj cumã me pajâpênenare catêjê mã ampo gõ. Na cu ha Pahpâmmã me amji jarêñ to hane he:

— He wa tee ramã apu ate me ito ahimpej xâ ita cunea kôt me ipa to me hahkre ita kam, jû wýr wa ha me to. Cwýrjapê wa ha cama Jeju to amji mâme ihimpej, quê ha taa amji to me ikritxwý, ne taa me ijaxà kam ate me ito ahimpej xâ itajê cunea ton to amã ipa — hane. Quê ha Pahpâm me pahto hújarêñ to hane he:

— Ate ikra to amji mã me ahimpej to hajýr, cwýrjapê ri imã me apej. Ne me apê catyt kam me apa catêjê, na wa ha itýj me ana amji capa, ne nee ate me ito kén jahpan xâ na, me akêñ mã me amén nare — hane.

⁶Ne pê ramã pahhi xwý pê Tawi atajûmjê jakryti na, Pahpâm jarkwa kôt, hõ kâhhôc kam, me ahna ihhôc to hane he:

⁷“Jû mã cu ha me, ne ame pajakry?

He pahte Pahpâm jarkwa jirô pê me pahpym, ne ijkaj na me pahkên xâ ton, mã cute hicu, ne to tojnõ, ne ihhur, ata pyrêñ ri ame pajakry.

⁸ Por Pahhiti te pahte me ampo kên ton atajê kôt me pahkôt harën kéanre nare, ata pyrên ri ame pajakry” hane.

⁹ He xà ajkĩ me hakryti xà ita me cupê Juta catêjê te amji mā mempy kà jakep catêjê atajê mā pit mā? Hâpà! He hanea ne mehcahkrit atajê te amji mā me amjikà jakep nare atajê mā, ihtyj me hakry xà ita. He wa ramã ite me amâ Pahpäm jô kâhhôc kam, cute Aprâw xwù to ihcakôc to hajȳr na, harën he:

“Pê nee Aprâw amjia kôt hâpên xà to atajê kôt, Pahpäm ahna amjicaxàr nare.

Ne pê kypê Pahpäm to amji mā ihhimpej nare, na pê cumâ impej, pê ahna amji capa” hane.

¹⁰ Mér höhö, xà pê ajkĩ Aprâw xwù amji mā impy kà kwù jakep jakàn pê mā, pê harën to hane? Hâpà! He pê amji mā ihkà kwù jakepxwùjrea na, pê Pahpäm cumâ harkwa to hane. ¹¹ Aprâw te amji mā ihkà kwù jakep xwùjrea na, pê ramâ Pahpäm ahna amji capa. Ampo na? He cute amji mā Pahpäm to hajȳr cwùrjapê. Na ri cteamji kà kwù jakep xà ata te ramâ Pahpäm mā Aprâw xwù pejti na harën. Na pê Pahpäm cumâ harkwa to:

“Ca ate kypê ito amji mā ahimpej nare,
cwùrjapê ri imâ apê ihhêj rûm rù jüçaxuw jûm te ampo to ihcupan
nare ata pyràac.

Na wa ha itȳj ana amji capa” hane.

Ne pê ramâ Pahpäm Aprâw te amji mā ihkà jakep xwùjrea na, harën to hane. Cwùrjapê ri Aprâw pê, por nee cute amji mā mehkà jakep nare, ne ihtyj amji mā me Pahpäm to ihhimpej atajê cunea xakat. MâPahpäm te atajê cunea na amji caxàr. ¹² Ne hanea ne Aprâw pê, cute amji mā cuxà mehkà kwù jakep, ne Pahpäm to amji mā mehhimpej atajê cunea xakat. Ne xà ajkĩ cute amji mā ihkàjakep cwùrjapê mâ cupê me hakat? Hâpà! He Pahpäm to amji mā ihhimpej cwùrjapê ri cupê, por mehcunea Pahpäm to amji mā mehhimpej atajê xakat.

Jeju to amji mā pahhimpej xà ita kôt, cu ha me amcwâ

¹³ Pê Pahpäm Aprâw mâ pjê to hûjahkre to hane he:

— Ÿhý Aprâw, he pê ca nee ite me ato ihimpej xà cunea kôt apa nare cakrô, ca atȳj ate ito amji mā ahimpej, cwùrjapê wa ite ana amji caxàr. Na wa ha amâ pjê ita cunea gô, mär ca me atàmxwùmea mâ me to ahimpej — hane. Pê Aprâw kampa ne amji mâ:

— Pyhâpà, pom cormâ ikra nare ita, mâ ajte ramâ me itàmxwù to Pahpäm te imâ hûjarën. Wa itȳj cute imâ hûjarën xà itajê na to amji mâ hane — hane.

¹⁴He pê nee Pahpâm Aprâw mā harkwa to:

— Ca ha xaa ite amã ihimpej xà itajê cunea to, ne ihkôt apa, wa ha cormã hahpan xà na, amã pjê ita cunea gõ — hajýr nare. Ne pê quêt Pahpâm cumâ:

— Wa ha amjia kôt amã pjê ita gõ. Ca ate, ite amãapê pjê ita jõ pahhi na ato ijûjahkre xà ata na to, amji mã ahimpej, cwýrjapê wa ha amã cugõ — hane. Ne Pahpâm me pahto amji kam hapac to hanea, pom quê pê Aprâw to amji kampa he. Ne quêha me pamã ampo to awjahkre, cu ha cute ampo to hûjahkre xà ata na amji mã me to pahhimpej. Cwýrjapê quê ha me pamã cugõ. He pahte me Pahpâm te me pamã harkwa jirên xà ton ata kôt pit mã, me pamã cute to hûjahkre xà ata jõr nare. Quê hane na mã, cu mempar nare itakam, jû wýr cu ha me cupê cupy. ¹⁵Ne quê ha jûm mã Mojxe xwý jõ kâhhôc kam Pahpâm te me to ihhimpej xà jahkre pej cakrô, neeme ton nare, quê ha ihtýj Pahpâm ahna kypê kam incryc nare. Quê Pahpâm jõ kâhhôc kam, cute me to ihhimpej xà ita hamreare na mã, quê nee jûm hahkre pej, ne kam hapac nare ita kam, quê ha nee me cumâ harkwa to:

— Ca ate ijarkwa jirô pê apým na ri me akam icryc — hajýr nare.

Aprâw pê mehcunea te Pahpâm to amji mã mehhimpej catêjê atajê xakat

¹⁶Mêr höhö, cu ha Aprâw xwý cuxà, me pahte Pahpâm to amji mã me pahhimpej na, quê hame pamã ampo pej cunea jõr xà ata caxuw, pêAprâw mã cugõ. Ne me pahte Mojxe xwý jõ kâhhôc kam Pahpâm te me pahto ihhimpej xà atajê cunea kôt me papa nare cakrô, quê ha Pahpâmhâcapríâ kam ihtýj me pamã ampo pej cunea gõ. Ne mêr ampo na mã quê ha me pamã ampo pej itajê gõ? Nee mã ampo na nare. He me papê Aprâwtâmxwýa, ne me papê hûràac. Ampo na? He cu pahtýj, cuxà Pahpâm to amji mã me pahhimpej. Na ri Aprâw pê me pahcunea te Pahpâm to amji mã me pahhimpej catêjê xakat, ne me papê mehtâmxwýa pyrâc. ¹⁷Ne pê ramã Pahpâm, hõ kâhhôc kam cormã Aprâw ihkra nare kam to hûjarêñ to hane he:

“Imãa, ramã apê me hàhtôa pãm” hane.

Pê kampa neihtýj amji mã me to hane, ne amji mã:

“He cormã ikra nare cakrô, mã ahnaa Pahpâm te imã me itâmxwý jâhtôa to hûjahkre, na quê ha ihtýj imã cugõ.

Ampo na? He ihtýj Pahpâmhacpýa mã mehtyc to ihtîr.

Ne hanea ne ihtýj harkwa kôt ampo amji to ita kam, quê ihtýj cormã jûm kra nare ata mã ihtýj ihtâmxwý gô.

Na wa itýj amji mã to hane” hane.

¹⁸⁻¹⁹ Ne por pê Pahpâm Aprâw mā ihtàmxwù jàhtôa ne to awjahkre ata caxuw, pê ramâ ahna caku xej, ne ramâ ihweaj to ihwej. Ne amji mää ramâcupê jûm tyc, ne cupê ihkra nare ata pyràac, ne hanea ne hixi pê Xarakwŷj ata pê ihkre crà, ne ramâ ihwejtu cakrô, mä ihtyj Aprâw Pahpâm te cumâ ampocunea to hüjahkre ata na hikaj. Ne cute ampeaj kam amji mä Pahpâm to ihhimpej, cwýrjapê ri cupê mehcunea te Pahpâm to amji mä mehhimpej catêjê xakat. Na ri cute Aprâw cuxà Pahpâm to amji mä mehhimpej atajê pê ramâ mehtàmxwùa pyràc. Ne Pahpâm te cumâ tohüjahkre xà ata, na ihyj cute cumâ ton. ²⁰ Ne nee Aprâw xwù te jû caxuw Pahpâm to amji mä ihhimpej jicu nare, ne nee cuteampo to cumâ hüjahkre xà atajê na to amji kam hapac to ipicokjér to ipa to:

— Pýpýn, mõrmõ quê ha Pahpâm imâ ikra nô gõ, nare, quê ha nee imâ ihnô jôr nare — hajyr nare. Cwýrjapê ri Pahpâm te cute amji mä toihhimpej xà caxuw cumâ carôt jôr, na ri Aprâw te Pahpâm pejtî na harën to:

²¹ — Ampeaj kam apej, ne ate imâ ampo to güjahkre xà atajêjôr xà caxuw, ampeaj kam acarôt týj, cwýrjapê wa ityj ate imâ hôr na amji mä ato hane — hane.

²² Pê Pahpâm mä, Aprâw te ihhêj ne nee ampo to ihcupan nare, ne catyt kam ipa, na pê hacpýa mä to amji kwý, ne ahna amji capa. Ampo na? He Aprâw tePahpâm te ampo to cumâ hüjahkre xà atajê na, ampeaj kam to amji mä ihhimpej na pê. Ne pê Pahpâm jô kâhhôc kam ramâ ita na ihhôc to hane he:

“Ite Aprâw mä ampo to ijüjahkre, mä ihyj ijarkwa ita to amji mä ihhimpej. Cwýrjapê ri imâ cupê jûm te nee ampo to ihcupan nare ata, necaty kam ipa.

Na wa ite hacpýa mä to amji kwý, ne ahna amji caxâr” hane.

²³⁻²⁴ He Pahpâm te hõ kâhhôc kam Aprâw xwù to hüjarën xà ata, nee mä Aprâw pit caxuw nare, ne me pahcunea caxuw pê harkwa ita to. Ne por Pahpâm carôt týjti te hacpýa mä Jeju to ihtir ata, pahcunea te to amjimâ me pahhimpej catêjê caxuw ri. He pahte Pahpâm to amji mä me pahhimpej, cwýrjapê ri cumâ me papê catyt kam me papa catêjê. ²⁵ Jeju te amji to me pahkritxwù, ne me pajaxâ kam ihtyc xà mä amji jôr, me pahkên jahpan xà na. Mä Pahpâm te hacpýa mäto ihtir, mär quê me pahna amji capa, ne me pamâ:

— Ate ikra tiar pê me akritxwù ata to amji mä me ahimpej, cwýrjapê ri imâ me apê catyt kam me apa catêjê pit, na wa ha me ana amji capa — hajyr.

Pahte amji pupun kêanre to me amji pupun xà kam mepajakry
Tijac 1.2-4

5 ¹Me pajô Pahhiti pê Jeju Crixtô te amji to me pahkritxwù, ne me pajaxâ kam ihtyc. Na cu ita kam, amcro ita kam, pahtyj cute amji

kam hapac xà ita na amji mā me to me pahhimpej. Cwÿrjapê ri Pahpām te me pahna amji caxàr, ne hacpÿa mā hipêr me pahto amji kwÿ. ²Ne Jeju to pahte amji mā me pahhimpej xà ata kôt ri, cutea Pahpām te amji kam hapac xà impejti ita na me panxôr. Cwÿrjapê cu māneia mā, amjimā me to me pahhimpej ita na. Na quê ha jū caxuw, amcro nō na, Pahpām carôt jàhcujro ata to, me pahtcunea to impejti ne. Ne me pampejti ata kam, quê ha mehcuneame papê Pahpām pyràc, ne me pampejti na me pahpupu. Na wa me ijakry mea mā me amcro ita jikaj to me ipa.

³Ne wa ha hanea ne me pahte me amji pupun xà kēanre xà kam, me ijakry pej pêa mā me ipa. Ampo na? He wa me pahte amji pupun xà kēanre xà ata pīn, hacpÿ ne me pahwÿr ampo cunea na pahte me pajúcanâar kamamji mā me pahprïa ne, me papa xà ata cator na, me imā hahkre pej. ⁴Ne quê ha Pahpām me pahte amji pupun xà kēanre ita kam, me pahte me pajúcanâar kam, amjimā pahprïa na me pahpupu, ne me pamā harkwa to:

— Pom ate amji kam me gapac xà na, ite me apupun ita na ri imā me apej pit — hane. Cu ha me kampa, ne impar xà ita kôt, cu ha cormā cute me pamâampo pejti to hûjhakre xà ata na me hikaj. ⁵He xà cu ha ajkî ihcaprÿ na, cormā Pahpām te me pamâ ampo to hûjhakre xà ata na me hikaj? Hâpà. He quê ha ihytÿ me pahwÿr cato. Ampo na? Nee mā ampo na nare. He Pahpām mā me pahkian to me pahkîn. Cwÿrjapê ri cute me pamâ Carô Pejti kujahêc, mâr quê Carô Pejti itacumâ me pahtcaxwâm pê me pahkinti na, to awjarë.

Pê me pancwÿrjapê Jeju ihtyc mā amji gô

⁶He ampeaj kam Pahpām mā me pahkîn, na pê cormâ me pahkéanre xà ata kam, pê Jeju me pancwÿrjapê ty. Pê cu tee me pampejti na ame amji to hahkre to me papa xà ata kam ri, Jeju Crixtô te amji to me pahkritxwÿ, ne me pahtcunea kên jahpan xà na, me pajaxâ kam ihtyc. Ne pê ramâ Pahpām mā, cute ihkra tyc na amji mā amcrohyr xà ata hahkre pej, na pê ahnaa hane. ⁷Ca ha pijamâ jûm te mehkwy jahpan xà na ihtycprâm ata na me acato? Quê! Ca ha ame hapêê ne ihhéaj tocormâ jûm mā me acato. Ne ca atyj ihhéaj to me jûm te ihnô impejti cwÿrjapê ihtyc prâm ata mā me acato. Hamreare, jû wyr ca me jûm te ihnô kēanre jahpan xà na, haxâ kam ihtyc ihprâm ata na me acato. ⁸He me pahtcunea kēanre cakrô, mā Pahpām mā me pahkian to me pahkîn, na ri cute ihcâmter pê Jeju Crixtô kujahêc, mā me pahtcunea jaxâ kam ihtyc.

⁹Ne ita caxuw pî kam Jeju tyc xà ata kôt ri hacpÿa mā Pahpām te mepahna amji caxàr. Cwÿrjapê cu ha me pa, me amji mā:

— He Jeju cukwa kam, quê ha Pahpām nee cute ame pahkam incryc xà ata to ame pahkam incryc nare. Ne me pahtcukij, ne me pahto ipicokjêr xà jô amcrokam, cu ha quêt pahtyj ame papa — hane. ¹⁰He pê mam me

papê Pahpäm curê xwŷn. Cakrô mä ihcämter tyc xà ita kôt, cute hacpÿä mä me pahto amji kwÿ nô. Ne hamre, ita caxuw me papêPahpäm jô ikwy nô ita kam, cu ha me papê, pom Jeju tyc, ne hacpÿä mä ihtîr ata na cu ha me, ne me ty, ne hacpÿä mä me pahtîr, ne Pahpämcahê na me pahtîr rohnýtti mä na me papa.¹¹ Jipy me pajö Pahhiti pê Jeju Crixtô te hacpÿä mä me pahto Hûm jô ikwy nô ita kam, cu ha me pajakry to me pajakry.

Pê Atâw me pahcunea me pahkên mä me pamë

¹²Ne ca ihhêaj to me anõa amji cukij to:

— Jû rûm mä ajte me pahkên xà ita cator? — hane. He nee jû rûm cator nare, ne me pahcunea quêtta pê Atâw xwÿ ata pê Pahpäm jarkwa jirô pê ihpÿm, ne cute pîxô intête cumân atakrêr. Cwÿrjapê ri mehkên ata pjê cunea kam ipicrân. Na cu me papê hûrâac, ne me pahcunea kêanre, cwÿrjapê cu ha me pahcunea me pahtyc pa.¹³ Ne Pahpäm te Mojxe xwÿ mä cute me to ihhimpej xà cunea jarën. Mä cute ahna ihhôc xà ata cumam ri ramâ mehcunea kêanre, ne ihytÿ cute me ampokên jahkre pej nare kam, me ton to me ipa. Mä Pahpäm te, cormâ me cumâ cute me to ihhimpej xà jôr nare ita kam, jû mä quê me cumân to:

“Ate me ijarkwa jirô pê apÿm, na ri me acunea kêanre” hane.

Pê Crixtô quêt me pahcunea me pampej mä me pajaxâ

¹⁴⁻¹⁵Ne Pahpäm te pîxô intête Atâw mân, mä cute ihkrêr, ne ramâ me pahcunea kên mä me pamén, ne me pamâ to hahkre. Ne me pahnô te ihkôtpixô ata krêr nare cakrô, cu pahtyj me pahte me pahtyc kam me pahtêm, ne me pahtyc to mõ. Ne me pahtyc to me pamôr itaa kam, mä ahnaa Mojxe xwÿjô amcro kam hâhhuc. Ne Atâw pê me pahcunea mä me pahkên to hahkre jakân pê mä ri Jeju Crixtô cator, pjê wîr. Pê cupê Atâw pyràac cakrô, cutenee me pamâ ampo kên to hahkre nare, ne quêt me pamâ ampo pej to pit mähahkre, ne cute me pampej mä me pamén xà wîr ri cator. Ne Atâw xwÿ te amji kam hapac xà kên ata kôt ri me hâhtôa ne mehtyc, ne mehtyctu. Ne Jeju Crixtô teamji kam hapac xà pejti kôt ri, quêt nee jûm tyc nare. Ne Pahpäm te amji kam hapac xà pejti ata ri Atâw tekjê jirôa pê cati. Na quê ha me hâhtôa ne mehtyc xà pê me hûtâ. Ne nee cute me hûtâr jahpan xà nahâhwîr nare, ne cama me hûtâr to ipa.

¹⁶Ne Atâw te ihkên xà ton ata kôt ri mehcunea te mehkên xà jâhtôa ne me ton. Mä Pahpäm me cumâ:

— Imä me akêanre, na wa ha ityj me acurê mä me amë — hane. Ne quêt Jeju te amjia kôt amji to me pahkritxwÿ, ne me pajahpan xà na ihytÿ xà ata kôt ri, Pahpäm mä me pahcunea impej pit. Mä Pahpäm me pamâ:

— Imä me apeaj, na wa ha me apej mä me amë — hane. Hô, pê amjia kôt, cama me pamâ pahte me hajýr xà ita gô.

Cu ha me Jeju kôt me ampo kên cunea tohjê

¹⁷He ampeaj kam ri me hûmre pyxit peaj te ihkên xà ton ata jahpan xà na me hàhtôa ne mehtyc. Ne ita caxuw mam hûmre ata jirôa pê, hûmre nô pyxit peaj pê Jeju ata te ri, quêt ampopej pit ton ata kôt ri me pahwyr ampo pej pit japôj. Ne Pahpâm te me pahcunea mã cute amji kam hapac xà intuw jôr, cu pahte ahna me amji to pôj xà caxuw. Na cu ha me Jeju Crixtô kôt me ampo kên cunea tohjê, ne pahtyj catyt kam me papa.

¹⁸Ne pom Atâw pyxit peaj te ihkên pyxit peaj ton xà ata to ri, cute me pahcunea curê mã me pamén. Ita na ri hanea ne Jeju pyxit peaj te ampo pejtipê catyt kam ata ton, ne cute to me pahtyc pê me pahcunea pytâr, mär cu me Pahpâm cahê na me pahtîr rohnýtti mã. Ne hanea ne me pamã cute amjikam hapac xà intuw jôr, mär cu catyt kam ame papa, ne nee ame pahkên ton to prâm to ame papa nare. ¹⁹Ne pom hûmre pyxit peaj pê Atâw xwÿ, neecute Pahpâm jarkwa par nare, ne hirô pêihpym, ne cute me pahte me pahkên ton to me pamã hahkre. Ita na ri Jeju pyxit peaj te Pahpâm jarkwa kam hapac, ne hacpÿa mã Pahpâm wyr cute mepahto amji jaxâr, mã ihtyj Hûm te me pahna amji caxâr.

²⁰Ne pê Pahpâm Mojxe xwÿ mã, cute me to ihhimpej xà jarê, pê ahna ihkâhhôc to, mär quê me cahyt, ne cute me ampo kên ton xà atajê na me amji jahkre pej. Ne ampeaj kam ri ampo kên jâhtôa to hâhtô, ne cati. Ne Pahpâm peaj to impej, ne hâhcaprî catia ita, ma cumã ipicamén to mõ, ne cati. Ne cute to kên itajê jakren tu, ne hirôa pê cati. ²¹Na ri me pahkên xà pahtyjti atajê cama me pahtyc xà mã me pagô, mã me pahcura ita kam, jû kam cu me pahnô cupê tê. Mã Pahpâmjâhcajrén, ne hâhcaprîa na ri catyt kam hân ne me pamã cute amji kam hapac xà intuwti jôr to ipa, mär quê ihkôat me pahna amji capa. Ne mepajô Pahhiti pê Jeju Crixtô ata kôt, cu ha hacpÿa mã me pahtîr rohnýtti mã na, cahê na ame papa.

Ihhêj ne ramã mam pahte amji kam me pajapac xà kentum ata tyc

Carati 2.19-20; 5.24; Epet 4.17-24; 1 Petrô 4.1-6

6 ¹Pahpâm jâhcaprîa na mã, cu pahte cuna mã me pahkên ton cakrô, mã ihtyj cormã me pamã ampo pej pit ton to ipa. Na ri ramã mehcunea te me pahna Pahpâm jâhcaprî na me hômpun itakam, xà cu ha ajkî mânea mã me pahkên ton kam me to pancrâ, mär quê Pahpâm te me pahtcaprî na hipêr me hômpu? ²Hâpà! Xà ca ha jûm tyc mã acakôc, quê ha ajkiihtyj akampa? Quê! He jû wyr quê akampa. Ne ramã me papê jûm tyc pyràac. Ampo na? He quê ha me pahcurê xwÿn pê Xatanaj te akên mã amén to prâmte awyr tê, ne amã akên ton na awjahkre, ca ha apê mehtyc pyràac, ne nee kam gapac, ne cumã acakôc, ne ihkôt amji kam gapac, ne ampo kên ata ton nare. Ata pê ihhêj ne ramã me pahtyc, na quê nee hipêr jûm mepahte ampo kên ton na me pahton nare. Cwýrjapê cu nee hipêr amjia kôt me ampo kên ton nare.

Cô kam cute me pahcumrār xà ata pê me pajapac xà kên jarêt xà pyràc

³⁻⁵ He ramā me amā, ate mehajyr xà na, me amji jahkre pej tu. Pê cu me pahkén ton jicu, ne Pahpâm wyr me apkjê, ne me Jeju Crixtô pê me pahkritxwý na ahna meamji capa, ne pea mehcunea mā to ajpē to harën to me papa, ita na pê cu me to prâm. Cwyrjapê ri jûm te mehcunea kam mare mā cô kam me pahcumrâr. Ne me pahna cô pijapyn ata te ramā me pantête, pahte amji kam me pajapac xà kên tûm cunea juwahi na harën. Ne huwahi xà ata pê ihhéj rûm me pahte me pahkén jarêt xà ata, ne cupê cute me Jeju Crixtô jí jarêt xà ata pyràac. Ne me pahte me pahkén jarêt xà ita pê Jeju Crixtô me ajpén kam me pahpyxit peaj. Na ri cô pê me pajapôj xà ata pê ihhéj rûmcute me Jeju Crixtô jarêt, mā hacpýa mā ihtir, ne cator pyràac. Ne pahte amji kam me pajapac xà to me papintuw, ne catyt kam me papa xà ita te ri ihcunea na me pajarén xà. Ne ramā Jeju Crixtô kam mepahte me ajpén hôncô, mā ihtýj pahte me pahkén ton xà nare na me pahtehcajpa, ne ihtýj catyt kam me pahtehcajpar to ipa. Pê Pahpâm carôt týjti impejti to hacpýa mā ihkra pê Jeju Crixtô toihtir, na quê ha me pahtyc jirô pê mā, hacpýa mā me pahto ihtir.

Xatanaj nee hipêr me pahto ihhimpej nare

⁶ Ne mam pahte amji kam me pajapac xà tûm kên xakat pê Xatanaj pê me pajõ pahhi, na ri ihtýj me pahto ihhimpej, cu cumã me apê. Ne Jeju te pî kam ihtyc xà ata me ajkaam, pahte amji kam me pajapac xà tûm kên atato hamre, mär quê Xatanaj nee hipêr me pahto ihhimpej nare. Cwyrjapê quê hanee hipêr cupê me pajõ pahhi nare, cu ha me pa xwýjê neehipêr cumã me pajapên to mehprâm nare. ⁷ Ca ha ate atyc na, ca ha nee hipêr akên xà nô ton nare. Ampo na? Jû wyr quê jûm ty, ne hipêr ampo kên to. Ne me pajaxà kam Jeju tyc ita kam, jû wyr quê jûm pê me pajopahhi, ne hipêr me pahnô te ampo kên ton na me pahto.

⁸ Ne ramâ ihhéj ne Jeju Crixtô kôt ame pahtyc ita kam ramâ hacpýamã ihkôt ame pahtir na pahte amji mā me to hajyr. ⁹ Ne Pahpâm te hacpýa mā Jeju Crixtô to ihtir ita kam, jûu caxuw hipêr ihtyc xà te to ihhimpej xà nare na, me pamâ hahkre pej. ¹⁰ Ne me pahte me pahkén ton jahpan xà na ri ihtyc. Ne ihtyc pyxit peaj, na quê ha nee hipêr jûu caxuw ihtyc nare. Ne ita caxuw Jeju ihtiar na apu ipa, ne cama me pamâ Hûm carôt týjti to ajpê, ne harkwa kôt ipa.

Cu ha nee hipêr me ampo kên ton to me papa nare

¹¹ Cwyrjapê ca ha me amji jarën to hajyr to me apa he:

— Ramâ Jeju Crixtô tyc, mā cute me harêt, ata kôt ri ramâ cute pahte amji kam me pajapac xà tûm kên cunea jarêt. Cwyrjapê cu ha nee hipêr pahte amji kam me pajapac xà kên ita kôt ame papa to prâm nare. Ne

quêt Jeju Crixtô kam me pahte ajpēnhônco, ne ajpēn kam me pahpyxit peaj, ne cume māa mā pahte Pahpām cajpuaw xà caxuw ame pahtiar na ame papa — hane.

¹²Cwŷrjapê ca ha nee hipêr ate amji kam me gapac xà tûm ita to me amji mā me ahimpej nare, ne me ate amji mā ampo na prâm xà kéanre ata kôt ame apa nare. ¹³Ne ca ha nee me anō akên ton xà nō mā acukrā xà nō jahkre, quêt ton nare. Ne Pahpām mā, ca ha quêt me amji jõr to me apa. Ne Pahpām te me atyc xà pê me apytâr, ne me amā me ate amji kam me gapac xà tuw jõr ata kam, ca ha atyj cumā meamji jõr to me apa. Ne quêt ha me ate catyt kam ampo pejti ton to me apa xà na, me atehcajar par to ipa. ¹⁴Ne Pahpām mā, ramā me apê catyt kam me apa catêjê, mā cute me ana amji caxâr. He xà ajkî me amā Pahpām te me atoihhimpej xà jõr atajê cunea kôt hakop jahkre pej na mā, cute me ana amji caxâr? Hâpâ! He amjia kôt, me akên xà kam, Pahpām mā me acaprī, mā cute me ana amji caxâr. Cwŷrjapê ca ha nee hipêr amji na ate amji kam me gapac xà tûm kên jamâr, quêt me ato ihhimpej nare.

Cu ha ampo pej ton to pit mā amji mā me pahhimpej to mepapa
Jowâw 8.34

¹⁵Ne ca ihhêaj to me anō amji jarën to:

— He nee mā pahte me Pahpām te me pahto ihhimpej xà cunea kôt me hakopjahkre pej cwŷrjapê mā, cute amji wyr me pahto ipipkjêr, ne me pahna amji caxâr nare, ne ihytj amjiakôt cute me pahna amji caxâr. Cwŷrjapê wa ityj Pahpām jarkwa jirô pêipym prâm, ne ityj hirô pê ipym — hane. Co he! Acakôc xà ita to hajyr nare! ¹⁶Ampo na? He ca ha me anō gô pahhi mā amji gô, hamre quêt ha taa ato ihhimpej na, me amâ hahkre pej pejtu. Ita kôpit na, ca ha me anō te akênmâ amji jõr na, quêt ha ihytj taa ato ihhimpej to ipa. Na quêt ha gâpêñ xà ata jahpan xà na gâmcwyr xà ata pê atyc xà. Nare, ca ha me anō tePahpām mā amji jõr na, quêt ha ihytj taa ato ihhimpej to ipa. Na quêt ha cumâ gâpêñ jahpan xà na ana amji capa, ne amji kôat ato, ca ha me atycxâ jirô pê, hacpýa mā atyj me atir.

¹⁷Na ca ha Pahpām te me ato impejti xà ita pyrêñ me gakryti na cumâ me amji jarë. Ne pê mam me ate amji kam me gapac xà tûm kéanre ata, pêajco me ato ihhimpej to ipa. Ne ita caxuw nee cute hajyr nare, ne quêt Pahpām te me amâ ampo to hahkre atajê to, ca ha me gî cunea kam, me amâamji kian kam, amji mâ me to ahimpej to me apa. ¹⁸Quêt ha pahhi kéanre te me pajapêñ xà kam me pamâquêt ata te ihytj, quêt ha cute me harêt na, cu ha nee hipêr cumâ me pajapêñ to prâm nare. Ita jijkê na mâ Pahpām te pahteamji kam me pajapac xà kên tûm ata to hamre, na quêt hahipêr me pahto ihhimpej nare. Cwŷrjapê cu ha pahtyj ame papa, ne Pahpām mâ me apê.

Cu ha Pahpām mā me amji jōr to me papa

¹⁹ He pê ca mam me akēn xà atajē me, ahti na ate me axy kēn to me apa xà tūmti atajēa mā, ajco me amji jōr to me apa, ne amji mā me toahimpej to me apa. Ne ita caxuw, ca ha catyt kam, ampo pej tetetti to pit mā me gápēn to me apa xà caxuw, ca ha Pahpām mā me amji jōr to me apa. ²⁰ Pê ca mam ajco me akēn to pit mā, amji mā me ahimpej to me apa, nenee Pahpām mā ampo na prāmti atajē to me nare. ²¹ Ne mēr ampo pej mā, ca ate amji kam me gapac xà kam me pahpahāmti ata jahpan xà na ate me ipyr? Hamreare! Ne pom ate amji kam me gapac xàita pê ri me atyc xà. ²² Ne ramā Pahpām te, ate me akēn ton jicu xà caxuw me amā carōt jōr. Na ca haita caxuw cumā pit mā me gápēn to me apa. Cwýrjapê ca ate Pahpām mā ramā me amji jōr, ne me amji jōrtu, ne cutea ri catyt kam me apa na me aton, ne cupêa ri me gó Pahhiti. Ne quê ha hacpýa mā me ato me atîr, ca ha me atîr rohnýtti mā na, cahê na ame apa.

²³ Mēr hōhō, me pahkēn mā me pajàpēn to me papa, mā cute me pamā hāmjōr xà ata pê me pahtyc xà. Ne Pahpām nare, quêt cama cute mepamā pahtyc nare xà jōr ata pê ri hacpýa mā cute me pahto me pahtir xà, cuha cahê na ame papa rohnýtti mā. Na cu ha me pajō Pahhiti pê Jeju Crixtô kam me amji hôncō, quê ha ihtýj me pamā jū caxuw me pahtyc xà nare gó.

Jeju te pahte amji kam me pajapac xà kēn ata pê me pahpytar Roman 10.4

7 ¹ Ÿhý, Jeju kam me ijkjéjê, he ca atýj me acunea te, pom ite me amā cormā ampo jarēn xà itajē kam me gapac to kēnre nare. Ampo na? He meakwýa kwý pê Juta catêjê, na ri me amā Pahpām te Mojxe xwý mā, cuteme ato ihhimpej xà juwahi ata cunea jahkre pej. Ÿhý, quê ha cormā jūm ihtíar na ipa, quê ha ihtýj Mojxe xwý jō kàhhôc kam, cute me hapackre xà ita jūm ata to ihhimpej to ipa. Ne jū caxuw ty, quê ha neehipêr Mojxe te me hapackre xà ita to ihhimpej to ipa nare.

² Mēr hōhō, quê ha pyjê nō mā cormā impjê ihtíar na ipa, quê hanee amji mā iràn xà na impjê nō ton nare. Nämri quê ha cute ihtyc na, quê haihtýj me pancaca xà to pahte me amji pyràc xà ita to ihhimpej to ipa jicu, ne ihtýj jūm me hikwa na to tojnō, quê ha cume hikwa. ³ Nämri quê ha cormā impjê ihtíar na ipa na, quê ha híxi te iràn xà na impjê nō me hikwa na, quê ha me pancaca xà to pahte me amji pyràc xàata kôt cupê cahâj xyre ata, ne ihkéanre ne. Nämri quê ha impjê cupê ty, quê ha hakâñ pê impjê nō me hikwa na, quê ha nee me pancaca xàa kôtcupê jūm cahâj xyre ata pyràc nare.

Cu ha ita caxuw Jeju pit mā me pajàpēn to me papa

⁴ Ne me ijkjéjê, ate me hajýar. Ampo na? He Jeju Crixtô kam ate me ajpēn hôncō ata kam, ihhéj ne ramā ihkôt me atyc. Na quê ha neeMojxe

te me ato ihhimpej xà ata hipêr me ato ihhimpej nare. Ne hacpýa mā Jeju Crixtô ihtírna ri cupê me gō Pahhiti. Na ca ha atyj cute me amã harkwa to ihcakôc xà itajê cunea na me kampa, ne me cumã apê. Ne por jûm cahâj pê impjéihtyc, mā hipêr hikwa tuw ata, quê ha nee hipêr impjê tyc ata kam hapac nare. Ne por impjên tuw me hikwa ata, quê ha amji caxuw kam hapac to ipa. Ita na ri me pahte amji kam me pajapac xà te hajyâr. Na cu ha mam pahte amji kam me pajapac xà wej tûmti ita jicu, quê ha nee hipêr me pahto ihhimpej nare, ne Jeju quê ha quêt me pahto ihhimpej to ipa. ⁵Ne pê cormã me pahte amji kam me pajapac xà tûm ata me pahto ihhimpej reria mā, pê cu amjia kôt ajco pahte me amji mā ampo kên ton to prâmatajê ton to pit mā me papa. Ne pê Mojxe xwÿ jô kâhhôc kam, cute me hapackre xâajco ampo kên itajê ton tête mepamân cakrô, pê cu pahtyj ajco mânea mā me ton to me papa. Cwÿrjapê ri me pahteampo kên kînti xà ata te me pahtyc xà mā me pajôr. ⁶Ne hamre, ita caxuw cumam Mojxe xwÿ jô kâhhôc kam me pancaca xà ata cuneapê me pahcator. Ampo na? He ihhêj ne ramã ame pahtyc. Ne ita caxuw cu ha me Pahpâm tiar Carô Pejti ata kampa, ne ihkôat me papa, ne nee hipêr mepancaca xà tûm jô kâhhôc kam ihhôc ata to me amji japackre nare, ne pahtyj ame papa.

⁷Ne môrmô ca ha me anõ amji mā:

— He por Mojxe xwÿ jô kâhhôc kam, Pahpâm te me pahto ihhimpej xà wej ata pej nare — hajyâr na. Co he! Ca ha nee garkwa ita to acakôc to hajyâr nare. Ampo na? He cute me pahto ihhimpej xà ata te ri, me pahte ampo to mehcupan xà atajê pupun na iton, cu pahte me hômpun, ne me hahkre pej. Ne cute mepahto ihhimpej xà ata te hûjarêñ to hajyâr he:

— Ca ha nee amji jû na ame ampo kîn nare — hajyâr. Quêhûjarêñ to hajyâr nare na mā, wa ha hahkre pej nare kam, pa ramã amji mā:

— Wa ityj me hû na imã ampo kîn, ata te nee ito ikêñ nare, ne cormâipeaj — hane. ⁸Me ajkaam wa ijûpar pyrentu, ne tee ame amji jû na ampo kîn ita jicu to ame hahkre, ne jû wyr wa me hicu. Ampo na? Ite amji kam ijapac xà tûm ita, ma ite me hû na ampo kîn ita na ito, ita kam jû wyr wa me hicu. Ne Mojxe xwÿ jô kâhhôc te riimâ ikêñ ita to ipipê, wa ite hahkre pej. Quê ha Pahpâm nee me pamã Mojxe te me pajapackre xà jôr nare na mā, quê ha pahte amji kam me pajapac xà kên tûm ata nee me pahkêñ na me pahton nare.

Mojxe jô kâhhôc ata ampŷare mā Pahpâm pê ame papana me pajarê
Roman 3.20; Carati 3.23-24

⁹⁻¹⁰He pê wa icrire naa mā nee Mojxe jô kâhhôc kam Pahpâm te me pahto ihhimpej xà itajê impar, ne hahkre pej nare. He pê wa ajco ampo kên pit ton to ipa, ne nee kam imã amji kîn nô nare. Ne wa ite Mojxe jô kâhhôc kam, cute me pahto ihhimpej xà itajê kam ijapac, ata caxuw wa

ite ampo kên ton to ipa ita na amji pupun, ne ahna amji jahkre pej. Ne ihhéj rûm ipê mehtyc, ne imã amji kîn nare. Ne cu ha catyt kam cute me pahto ihhimpejjitajê kôt me hakop, ne ihkôat me papa na mã, cu ha ramã me pamã amji kîn. Ne me pamã amji kîn xà kaj na, pom pahte amji kam me pajapac xà ata cama ajte me pahtyc xà wýr me pajagã.

¹¹ He wa mam itýj, pom Mojxe jô kâhhôc te ampo kên ton tête imãñ atajê cunea ton to ipa. Mä ite amji kamijapac xà tûm kên ata pê imã ihhéj, ne imã:

— Gapacta ne ampo itajê cunea ton to apa, he nee akêñ nare, ne apeaj — hajýr cakrô, pê cute ipej na ijareñ xà ata kaj na, iteikêñ itajê ton to ipa itajê ityc xà mã igõ. Na wa ihhéj ne ramã ityc. ¹²Cwýrjapê cu me pahte Mojxe xwyjô kâhhôc tetetti, impejti ne ihcuhtacti na me hahkre pej, Pahpãm te ahna me pahto ihhimpej xàa na.

¹³ He xà ajkî Pahpãm te me pahto ihhimpej xà impejti ita mã me pamã amji kîn nare na me pahto, ne me pahtyc xà wýr me pajagã? Hâpà. Hepahte amji kam me pajapac xà tûm kêanre atajêa te, Pahpãm te me pahto ihhimpej xà impejti atajê kôt, me pamã amji kîn nare name pahto, ne me pahtyc xà wýr me pajagã. Pê wa mam ikêñ xà ton to ipa atajê te cama ikêñ mã irêñ to mõr na hahkre pej. Na pê wa amji mã:

— Wa ite Pahpãm te intête me cumãñ xà kam ijapac, ne ite ampo kêanre itajê ton na amji jahkre pej. Ne ita caxuw ite mam ite amji kam ijapacxà tûm ita kêanre na hahkre pej, ne hômpun — hane.

Pê cu mam cormã amji mã me ampo kên capi

¹⁴ Ne Pahpãm Carô Pejti pîn ri Mojxe jô kâhhôc kam, cute me pahto ihhimpej xà atajê cator. Ne Carô Pejti ita te ri catyt kamharkwa kôt me papa xà caxuw, me pamã carôt jõr. Ne pa nare. Ihkîn te ipê hûmre, ne icarôt peacre, na wa ite amji kam ijapac xà tûm kêanreitajê kôt ampo kên cunea ton to ipa. ¹⁵ He wa nee ajte pa icaca xà te ajpêñ jîkjéhti ita na amji jahkre pej nare, ne hân ne ikrâ acto tu. He xà wa ha ite itýj imã ampo ton prâmti atajê to? Hâpà! Wa nee ton nare. Ne ajte imã ampo ton prâm nare, ne imã ihkîn nare atajê, wa itýj to. ¹⁶ Ne nee wa ajte ampo pejti ton to amji kam ijapac to ipa nare, ne tee intête amji mân to:

— Wa ha nee hipêr ampo kên ata ton nare — hajýr cakrô, itýj to, me ajkaammã Pahpãm te me pahto ihhimpej xà, ikêanre na ijarê. Ne ampeaj kam ri cute ijarêñ na imã hahkre pej. ¹⁷ Wa nee ikêñ xà ton xà itajê intête amji jiprôn nare na, ramã imãamji jahkre pej. Ne icaxwãm pê icaca xà kêanre itajê xakat ri hân ne, iteampo kêanre ton xà itajê na imã awjahkre, wa hân ne to.

¹⁸ He ite amji kam ijapac xà tûmti ita kam, nee imã ampo pejti ton xà hamreare. Ampo na? He wa te apu ampo pejti ton na amji to prâm cakrô, wa nee ajte amji mã hamâr ne ton nare. ¹⁹ He ampo pejti atajê ri imã ton

prām cakrō, wa nee ajte ton nare. Ne ampo kēanre itajē ri imā ton prām nare cakrō, wa ityj to.²⁰ He wa nee amjia kōt ampo kēn ton nare, ne ite amji kam ijapac xà tūmti ata ri, ite ampo kēn ton na imā awjahkre, wa ajte nee intēte amjijiprōn nare ne ityj to.

²¹Hōhō, pê wa mam hane he, pê wa ajco ite ampo pejti ton xà caxuw amji mā capi cakrō, nee ajte ton nare, ne cama amji mā ampo kēn pit capi.²² He ite amji kam ijapac xà impejti kam ri, Pahpām te me pahto ihhimpej xà kam ijapac pejti xàatajē pyrēn ri, icaxwām pê ijakry.²³ Cakrō pê wa nee ajte kam ijapac ne ihkōat ipa nare, ne ajco ampo kēn pit ton to ipa. Cwyrjapê ri ite amji kam ijapac xà ita tuwpejti me, ite amji kam ijapac xà tūm kēanre itaihhēj ne ihytjy apu ajpu. Ne ite ampo kēn tonto ipa ita pê ihhēj rūm, me hacjēn xà pê icator xà nare ata.²⁴⁻²⁵ Ne wa icaxwām pê ityj Pahpām te amji kam hapac xà kōt ampo pej pit ton to prām cakrō, mā ite amjiton xà itajē kōt hamreare. Pê wa ajco ampo kēanre atajē ton to ipa intēte, nee ajte amji jiprōn nare. Ne pê imā amji kīn nare, pê wa pa amji mā:

— Jūm mā quē ha ajte ite ampo kēn ton xà itajē te, ityc mā ijōr xà ata pê ipytā? — hane. Nee mā jūm nare. He me pajō Pahhiti pê Jeju Crixtō te ri ampo kēn cati ita cunea pê ipytā!

Quê ha Pahpām Carō Pejti me pahtīr ita na me pahtoipa Carati 5.16-26

8 ¹⁻²Hamre, ita caxuw quē ha, por Jeju Crixtō kam me ajpēn hôncō to me ipaatajē, quē ha nee Pahpām jūm curê mā mēn nare. Ampo na? He Pahpām Carō Pejti ita te ri Jeju Crixtō kam pahte me ajpēn hôncō na me pahton, ne me pamā pahte amji kam me pajapac xà intuw pejti ita jōr. Me ajkaam, cute mam me pahte amji kam me pajapac xà kēn tūmti ata te, me pahto ihhimpej xà pēme pahto cator. Na cu ha nee Pahpām kaj na, ampȳa mā cupê ame papa, ne ihkēn catia ata mā me pancjēj nare.

Quê ha nee hipēr pahte ampo kēn ton xà atajē mepahto ihhimpej nare

³⁻⁴Ne pê Pahpām Mojxe xwȳ mā cute me to ihhimpej xà gō atajē cunea impej pit. Cu nee mempar nare. Ampo na? Jū wȳr cu apu amji mā me hamā, neme kampa. Cwyrjapê ri Pahpām te me pahna amji ton to:

— Tee ame ite me to ihimpej xà ton to me hahkre ita kam, quē ha nee curê mā cute me mēn xà ata pê me amji pytār nare. Cwyrjapê wa ha mehwȳrikra kujate, quē ha mehkritxwȳ na amji to, ne taa mehkēn xà ita pê me hūtā — hajyr. Ne ma cute me pahwȳr Jeju kujahēc, mā cute me hūmrea naamji ton, ne ita ri pjē kam apu ipa. Ne ihytjy Hūm te, Mojxe xwȳ mā cute me to ihhimpej xà atajē na, me pajaxà kam amji mā impar kēn to ipa nare. Jicu xà kam, nee ampo cwyrjapê ihytjy prām nare kam, cupê me pahkritxwȳ te hajyr romā mā, cama cute amji na me hamār, mā cute

me pajaxà kam mehcuran, mā ihtyc. Ata to ri cute me pahkēn xà catia ata pê me pahpytär. Ne cute me pamā carôt jör na, cu pahte amji kam me pajapacxà kên tûm ata kôt me papa jicu, ne pahte amji kam me pajapac xà tuw pejti, Pahpām Carō Pejti pīn ajpēn cator ata kôt, cu me papa.

⁵Ne por mam cute amji kam hapac xà tûm me to ihhimpej to ipa atajéa kôt me ipa. Ne Pahpām Carō Pejti quêt me to ihhimpej to ipa atajé ri, ihkôat me ipa. ⁶Ne quê ha jûm te, cute amji kam hapac xà tûm ata kôt ipa na, quê ha ihytjy jū caxuw ty, ne ihtyc tu. Ne quê ha quêt jûm te PahpāmCarō Pejti kôt ipa na, quê ha nee cumā ampo cupa nare, ne ihytjy ihcaricti kam, ihtiar na ipa rohnýtti mā. ⁷Ne por jûm cute amji kam hapac xà tûam kôt ipa ata pê Pahpām curê xwŷn. Ampo na? He hūpar nare, na ri nee Pahpām te to ihhimpej xà ata kam hapac nare. Ita kam tee apu ihkôt amji ton to hahkre, ne jū wyr quêapu amji mā hamā ne to. ⁸Ne por amjia kôt cute amji kam me hapac xà tûam kôt me ipa atajé ri, nee me Pahpām cajpuaw nare.

Pahpām Carō Pejti ri, me pahcaxwŷn me, me pajī tirrohnýtti mā na to Carati 4.1-7

⁹Quê ha Pahpām Carō Pejti te nee me akam ihkrī nare na, ca ha nee me apêhō tekjê nare. Na ca ha nee mam, ate amji kam me gapac xà tûm ata kôt me apa nare, ne quêt Carō Pejti jarkwa kôt me apa, mār quê me akam ihkrī. ¹⁰Ne quê ha Jeju Crixtô, Carō Pejti kôt, me akam ihkrī cakrô, quê ha ihytjyjū caxuw me gī apu ty, me ate Pahpām te me ato ihhimpej xà atajé jirô pê me apypym cwyrjapê. Ne me acaxwŷn nare, quê ha ihytjy ihtîr rohnýttimā. Ampo na? He ihytjy Pahpām te me ana amji caxâr. ¹¹Pê Pahpām Carō Pejti hacpýa mā Jeju Crixtô to ihtîr, ata ri me akam ihkrī. Ne taa mā quê ha hacpýa mā, me amâ me gī to ihtîr.

¹²Ita kam me ikjêjê, cu ha nee me pahte amji kam me pajapac xà tûam ata kôt me papa nare. ¹³Nâmri ca ha me ate amji kam me gapac xà tûam kôt ame apa na, ca ha ramâme atyc xà wyr ame pra. Ne ca ha me ate Pahpām Carō Pejti carôt kôt me akên ton jicu na, ca ha Pahpām cahê na me atîr rohnýtti mā na, me apa. Ne nee jū caxuw me akên catia pê, cuhy cati ata wyr me aprar, ne kam me apypym nare.

Pahpām Carō Pejti ri, ihkra na me pahto

¹⁴Ne por Pahpām Carō Pejti amji kôt me to ipa atajé cunea pê mehkraa to mehkra. ¹⁵Mêr ampo na mā Pahpām te me amâ Carō Pejti jör? Xà ajkî ate cama me cumâ gâpêñ xà caxuw, nare, ajkî cute me gigêc rên xà caxuw mā? Hâpâ. He cute me ato ihkra xà caxuw ri, cute meamâ Carō Pejti ita jör. Na ca ha atjy Carō Pejti carôt kôt cumâ:

— Inxū — hane. ¹⁶Pahpām Carō Pejti me, me pahcaxwŷn ajkam ihhônco, ne me pamâ:

— Me apê Apām Cati kraa to ihkra — hane.

Cu ha jū caxuw, Jeju me, me ajpēan, ne me pampejti ne

1 Petrô 1.3-9

¹⁷Ne pom hān ne me hūmjē tycjakàn pê, mehkra te me hàhcukréj cwyr xà, ita kôpit na mā, cu ha Jeju Crixtômea mā, Hūm te cumā ampo jör xà to hūjahkre atajé cwa. Cu ha Jeju Crixtô me, me pahcunea te cute amji pupun xà kēanre atajé na ihkôt me amji pupun na, cu ha hanea ne jū caxuw, Jejua kôt me pahcarôt týjti, capénti, impejti kam ame papa. ¹⁸Ne wa pjé ita kam, pahte me amji pupun xà kēanre kénre atajé to amjikampa, ne hanea ne ampo pejti to me pajàmcwyr xà atajé me to ajpēn mā hapyre mā. Ne pahte ampo pejti to me pajàmcwyr xà ata ri, pahte me amji pupun xà kēanre atajé jirôa pê catiato cati. Ne pahte me ampo pejti to me pajàmcwyr xà ata kam, cu ha nee hipér ampo kên itajé to me amji japackre nare. ¹⁹Ne pê Pahpâm pjé kam ampo cunea to, itajé pê me hūmre me, pryre me, ampo jara me, tep me, ampo cunea. Quê ha ampo itajé cunea ihtyjjū caxuw, Pahpâm te me pahto ipipé xà ata kam, mepapê ihkra na cute me pahpupun na, me pajikaj.

Quê ha jū caxuw Pahpâm ampo cunea to impej

²⁰Ne mér ampo na mā ame amcro ata jikaj? Nee mā ampo na ame amcro ata jikaj nare. He pêmam Atāw xwŷ Pahpâm cuna mā ihkén xà to, na ri ihkôt ampo cunea kên mähär. Ne nee mā amjia kôt ihkén mā hâr nare. Ampo na? Pê Pahpâm ramā cute ita ton xà to amji kampa. ²¹Ne quê ha ihtyj jū caxuw amcro ata na, Pahpâm te ampo cunea ton atajé hacpýa mā impej pa. Ne cute me pahto ihkra ita kam, quê ha hacpýamā me pahto impej pa. Me ajkaam, quê ha hanea ne cute ampo cunea ton itajé impej partu, quê ha nee hipér ihcacu, ne ihkén nare. ²²Ne me pamā, pjé kam ampo cunea kâj xà, mā amrā na, hahkre pej. Ata pê ihhéj rûm pyjê mā mehkra xà, mā me ihcajpê ita na māampo cunea kâj xà.

Cu cormā Pahpâm te me pamā me pají to ipintuw xà ata jikaj

²³Ne pê Pahpâm mam me pamā Carô Pejti jör cakrô, mā cormā me pahkâj xà, cu me amrā, pahte amji to me papintuw xà jikaj xà cahhur to, pahte me hikaj xà ita kam. ²⁴⁻²⁵Ne cu me pahte amji mā me Pahpâm to hajȳr, ne amji mā me pahpría kam me hikaj, ne me amji mā:

— Wa nee cormā ite me, por wa me hikaj ata pupun nare cakrô, wa ityj Pahpâm te ampo cunea to impej, ne imā ijí to ipintuw na amji mā me to hane. Cwyrjapê, wa ha ityj me hikaj — hane.

Carô Pejti Pahpâm mā me pahcakôc na me pahtehcajpa

Epet 1.3-5

²⁶Ne jū caxuw, pahte me hikaj to hicu prâm xà ata kam, quê ha PahpâmCarô Pejti pahte me hikaj jicu nare na me pahtehcajpa. He me

papê Pahpäm mä amji cajrën jahkre këatre, cwìyrjapê quê ha Carô Pejti ihtyj ihcakôc nare kamihcarïcti kam, aracri Pahpäm mä me pahcajren.
 27 He Pahpäm te me pahcaxwäm pê me pahte amji kam me pajapac xà pupun pejtu. Ne hanea ne cumä Carô Pejti te amji kam hapac xà jahkre pej. Quê haCarô Pejti Pahpäm te me pamä ampo jör to präm xà ata na, quê ha me pamä ahwy.

28 Me pamä, mehcunea mä Pahpäm kïnti, mä cute amji kam hapac xà mä me hacjên xà caxuw ri, amji mä me capi atajê wyr ampo kên teimprar, ne ame to jü män xà atajê pñ impejti te amji to ipixô, ne me hýrmä imprar na, me pamä hahkre pej.

Jeju pê me Pahhákà cati

29 Ne Pahpäm te amji mä me pahcapi, ne taa amji mä:

— Pom itajê quê ha me cupê ikra pê mehtö kà pê Jejupyràac, na quê ha me to “Ihákà” — hane. 30 Ne pê Pahpäm ramä me pahto amji kam hapac xà to amji kampa ata to ri, me pahto amji kampa. Ne hanea ne cute amji mä me pahcapi. Ne hanea ne cute catyt kam me papa catêjê na amjicaxär, ne quê ha hanea ne me pamä me pahcarôt týjti, impejti, capêntigõ, cu ha me papê hûràac ne kam me papa.

Quê ha nee me pahcurê xwÿn ame pahto jü män nare

Roman 5.1

31 Ne pom Pahpäm te me pamä ampo pejti cunea jör itajê kôt ri, ramä me pamä Pahpäm pê me pajamär catê na hahkre pej. Heramä Pahpäm me pahcahê na ipa ita kam, xà quê ha ajkï ihtyj ampo me pahtohjé? Hâpà! 32 Ne hanea ne me pajaxà kam, ihkra tyc xà caxuw, cute hôr to xuwcaca nare, ne ihtyj ihtyc mä hôr ata kam, xà quê ha ajkï nee me pamä ihkötampo pejti itajê nô jör nare? Hâpà, quê ha ihtyj me pamä cugõ!

Jü wyr quê pahte ampo kên ton itajê, cupêcumä me pahkïnti ita cahpêrta

33 Ne Pahpäm te ri ramä me pahto hûjarén to:

— He imää, pom itajê pê catyt kam me ipa catêjê, na wa ha me ahna amji capa — hajyr xà ata kam, jüm quê ampo kên na me pajarë? 34 He me pajö Pahhiti pê Jeju Crixtô ramä me pajaxà kam ihtyc, ne ihtyc xà ata jipy, ramä hacpýa mä ihtir, ne ma Pahpäm jïlkjérüm awpôc rûm, me to ihhimpej xà krí xà kam jy, ne cumä me pahcajren to ihkrí. Ata kam, jü mä quêha ajte jümjê me papê ampo kên ton catêjê na me pamähacjê? Quê, hamreare!

Jü wyr quê ampo kên Pahpäm pê cumä me pahkïnti ita cahpêrta

35 Me pajö Pahhiti pê Crixtômä me pahkian to me pahkîn.

Ne ampo quê cumä mepahkïnti ita tête ihcahpêrta, quê hicu?

Hamreare, wŷr quê ampo ihcahpêrta!

Cu ha me amji pupun xà kêanre to me amji pupu, quê ha cormâcumã
me pahkîn ita na.

Ne quê ihhêaj to ampo te me pahto jû mân xà ata kam, quê ha cormã
cumã me pahkîn ita na.

Me papê Pahpâm tekjêcwyjrjapê ri Pahpâm curê xwŷn te ame pahto
kêanre ata kam, quê ha cormã cumã me pahkîn ita na.

Quê ha ampeaj kam me pamã prãm cakrô, quê ha cormã cumã me
pahkîn ita na.

Quê ha me papê hamreare cakrô, quê ha cormã cumã me pahkîn ita
na.

Quê ha jûmjê ame pahcuran prãm toame ipa cakrô, quê ha cormã
cumã me pahkîn ita na.

Ne jûm me pahcuran cakrô, quê ha cormã cumã me pahkîn.

³⁶ Ne pê ramã rŷ pêa mã Tawi xwŷ Pahpâm jõ kâhhôc kam me pahto
hüjarën to:

“Me ijõ Inxû Cati, he acurê xwŷn acwŷrjapê amcro cunea kam me
icuran to prãm.

Ne me ito ihhêj rûm carà cahâcre hôhti curan xà caxuw, ne ihtŷj me
icuran prãm” hane.

³⁷ Ne xà cu ha ajkí ampo kên itajê cunea cupate me pajô Pahhiti mã me
pahkînti xà ata to, amji mã me pahhimpej jicu? Hâpà, nee cu amjimã
me to pahhimpej jicu nare! He taa mã quêha quêt me pahte ampo cunea
tohjê na me pahto!

Ampo quê Pahpâm pê cumã me pahkînti ita cahpêrta

³⁸ Ne nee ampo te Pahpâm mã me pahkînti xà ita cahpêrhyr xà nare
na, me pamã hahkre pej.

Cu ha me pampeaj na me papa, nare, cu hame ty, quê ha cormã
Pahpâm mã me pahkîn.

Quê ha ampo carô me, cupê jarôti me, me hôpahhi kwŷ atajê nee me
Pahpâm mã me pahkînti ita tête mehcahpêrhyr nare.

Ne pom amcro ita kam ampo cator ata me, nare, quê ha jûa caxuw,
cormã ampocato ata, quê ha nee Pahpâm mã me pahkînti ita tête
ihcahpêrhyr nare.

³⁹ Quê nee côjkwa me pjê krac ri jûa rûm, ampo cator itajê nô Pahpâm
mã me pahkînti ita tête ihcahpêrhyr nare.

He nee ampo te Pahpâm mã mepahkînti xà ata tête ihcahpêrhyr xà
hamreare.

Cu Jeju Crixtô pê me pajō Pahhiti kam pahte me ajpēn hôncō cwŷrjapê, quê ha Pahpām mā mepahkīn rohnŷtti mā.

Pê Pahpām Juta catêjê mā ampo pej jàhtôa ne cugô
Roman 3.1-2

9 ¹Ita caxuw wa ha me amā, me ikwŷ pê Juta catêjê pê Ixaher catêjê to, ite amji cajpêrxâ na amji jarê. Wa Jeju Crixtôkam ite amji hôncō ita kam, wa nee PahpāmCarô Pejti kôt ame amā ihêj nare, ne quêt ampeaj kam me amā harê. Ne hanea ne icaxwâm pê imā, wa ampeaj kam ame amā amji jarêna, imā amji jahkre pej. ²He me ikwŷ pê Juta catêjê pê me ikwŷa kwŷ, ne nee Jeju to amji mā mehhimpej prâm nare ita kam ri, me hū na ipeacre, ne imā amji kîn nare. ³Ita kam wa ityj, pa mencwŷrjapê Pahpām te icurêmâ imên ne ito kêanre na, amji toprâm. Ne hanea ne Jeju Crixtô kam ite amji hôncoxâ ita pê icapa, ne ampŷamâ Pahpām pê ixâm, quê ijaxâ kam me hàhhuc, nemempej mā me här na, imā me to prâm cakrô, mā nee Pahpām te me to hajŷr nare.

⁴Ýhŷ, por me ikwŷ pê Juta catêjê atajê ajteare mā me, ne quêt me ipihho te hajŷr he. Pê ramâ Pahpām me to hō tekjê xâ caxuw amji mâme capi, ne me to amji kra, ne me cumâa Carôt jâhcujrohti impejti ata to ajpê. Pê hanea quêt Pahpām ajco Ixaher catêjê mää amji jarê, pê me kampa, ne me ajpēn pa, ne hanea ne me cumâa ihhimpej xâ gô. Ne pê hanea ne Pahpām me cumâa, cute me to amji kam hapac xâ to impejti xâ to hahkre, ne quêt me cumâa ampo pej jàhtôa to awjahkre. ⁵Ne menquêtjê xakat pê ihytjâ Pahpām kôt me ipa, atajê pê Aprâw xwŷ me, Ixac xwŷ me, Jaco xwŷ pê Ixaher catêjê xakat. Na ri me ikwŷ pê Juta catêjê pê mehtâmxwŷa to mehtâmxwŷ. Jirôa pê ri Jeju Crixtô pê Pahpām kra te mehia na amji ton, ne cupê mehkwŷa nô. Na cu hame cumâa, Pahpām pê ri pjê cunea to ihhimpej catêna to pajâmnan to me papa. Ampeaj kam!

Pê Pahpām harkwa to ihcakôc ata na ihytjâ cute amjipar
Roman 2.25-29

⁶Mêr hõhõ, Pahpām te Juta catêjê to kênre nare, ne me to hō tekjê. Mâa cute me cumâa me to Inxû Cati na amji to hûjahkre xâ ata na, nee ajte mehcunea mäihkîn, mâ ihkôt me ipa nare. Ne hõtpê mencerêrene ihkôt me ipa. Ita kam, xâajkî Pahpām te nee me cumâa amji ton xâ ata na amji par nare? Hâpâ! He ihytjâ cute harkwa to ihcakôc xâ atana, cute amji par. Ne mér ampo na mâ neemehcunea pê Pahpām tekjê nare? Nee mâ ampo na nare. He Pahpām te nee amji mâ mehcunea capi nare, ne hõtpê me pyxitre ne amji mâ me capi. ⁷Ne nee mâ Aprâw tâmxwŷ kwŷ cunea pê Pahpām tekjê nare. Ne mehkwŷa kwŷ pê hõtpê Pahpām tekjê. Ampo na? He pê Pahpām Aprâw xwŷ mâ:

“He pê akra pê Ixac tàmxwìy tàmxwìy kwìy pê itekjêa to itekjê.
Ne mehkînté akra nô pê Ixamar tàmxwìy tàmxwìy kwìy pê, nee itekjê
nare” hane.

⁸Cwìjrjapê ri Pahpâm te amji mā Aprâw tàmxwìy tàmxwìy kwìy capi na,
cute amji to hûjahkre xà atana. Cute amji mā me capi atajê pê ri hôtekjêa
to hô tekjê. Ne cute amji mā mehkwy capi nare, ne amji to hûjahkre nare
atajêpê ri, nee me hô tekjê nare. ⁹Ne pê Pahpâm Aprâw xwìy mā ihkra
xûmre to hûjahkre to hane he:

“Wa ha jû caxuw hacpý ne me awìy amji jaxà, quê ha Xarakwìy pê
gixi mā ihkra xûmre nô ihpym” hane.

¹⁰Hanea na pê Xara mā ihkra xûmre pê Ixacita ihpym, ne ihkà. Ne
apuipa, ne Repecakwìy me hikwa tuw, ne kam ihkra xûmre cumâ ajkrut
hiahpuro ne ihpym. Ne mam ita japry te Exaw, ne hapu na ita japry
te riJaco pê Ixaher catêjê quêtti, ne cupê me Juta catêjê xakat. ¹¹⁻¹²Pê
Pahpâm Repecakwìy mā:

“Pom hapu na akra xûmre pym ita pê quêha mam ita jô pahhi” hane.

Ne pê cormâ ihtua kam ajwar me harij, ne nee cormâ me ampo kên me,
impej nô ton, pê ahna me hõmpun nare cakrô, mā Pahpâm te amjia kôt,
amji mäihnô ita capi, ne ma apu ihnô ita caca. ¹³Ne pê ramâ Pahpâm, hô
kâhhôc kam, me ahna amji jarën to hane he:

“Jaco ri imâ ihkîn, ne Exaw ri imâ kîn nare” hane.

Hô, pê cormâ ajwar mehpym nare kam, pê Pahpâm me ahna amji jarën
to hane, ne pyxit ne amji mā capi.

Quê ha Pahpâm mā jûm caprî to prâm na, quê haihtyj caprî
Roman 3.5-8

¹⁴Ne cu ihhêaj to me pahnô amji mā me pajarkwa to:

— He Pahpâm te amjia kôt amji mā jûm capi, ne ma apu ihnô ita
caca ita kam, imâ Pahpâm ita nee catyt kam ipa nare — hajy nare. He
Pahpâm pejti, ne quêt catyt kam ipa. ¹⁵Na pê rìy pêa mâ Mojxe xwìy mā
amji jarën to hane he:

“Quê ha imâ jûm caprî to prâm na, wa ha ityj caprî.
Nâmri quê ha imâ jûm caprî prâm nare na, wa ha nee jûm caprî nare”
hane.

¹⁶Pahpām te ihtŷj mehkwy na amji caxâr, ne ma amehkwŷ caca. He xâ ajkî me hâpêñ xâ to me hâpêñ to ipa atajê kôt mā, Pahpām te me ahnaamji caxâr? Nare, xâ ajkî hûmre ata mā, Pahpām te ahna amji caxâr na to prâm na mā, cute ahna amji caxâr? Hâpâ! He Pahpām te amjia kôt, hâhcaprïa kam, me ahna amji caxâr. ¹⁷Ne pê Pahpām, hõ kâhhôc kam ramâ ita na amji jarêñ to hane he:

“Ýhŷ Paro, itea wa Ejit jō pjê jöpahhi na axâm.

Ne ite gûpar nare me, akrâ tÿjti na aton.

Ampo na?

He akôt ite mehcunea mā icarôt to ipipê xâ caxuw, wa ite pahhi na axâm.

Ne akôat quê ha mehcunea, pjê cunea kamme ijahkre pej” hane.

¹⁸Hajŷr xâ ita kôt, cu ha me Pahpām te amjia kôt jûm caprî, ne ahna amji caxâr na me hahkre pej. Ne hanea ne amjia kôt, cute jûm caca xâa to amji tête cumâ ihkrâ to ihtŷj na, me pamâ hahkre pej.

¹⁹Ne ca ihhêaj to me anô ita na icukij to:

— Ne mér ampo na mā quê ha Pahpām jûm mā hûpar nare to, quê ha hûpar nare xâ ata kam, jû mā quê ha ajte Pahpām te ahna mën, mā cuteton ata jahpan xâ na, ihkên mā cumê? Imâa Pahpām tejûm to hajŷr xâ ita na ihkaj na. Jû wyr quê ha ajte jûm, Pahpām te amji mā ampo na prâm, ne ahna mën xâ ata kaj na ihnô to — hane. ²⁰Co he! He nee ate Pahpām na me amji cukij xâ hamreare! Quê ha pjê te pot ata ihcakôc na mā, xâ quê ha ajkî ihtŷj jûm te ton catê ata mā harkwa to:

— Ampo na mā ate iton to hajŷr? — hane. He cute amjina cute ton catê cukij xâ hamreare. ²¹Ne por jûm xûmre pot to ata te ihtŷj pjê ata kam, amjia kôt to ipijakrut nehipêj xâ. Ne ajteare mā ampo pej pit caxuw, itato impejti ne. Ne ajteare mā cute ampokêñ pit caxuw ton ata te, nee cute ton catê na, ihcakôc xâ hamreare.

Pê Pahpām rŷ pêa mā amji mā me pahcapi

²²Ata pyràc pej na mā, Pahpām teme pahton xâ kam, cute me pahto amjikam hapac xâ te hajŷar, pom quê pjête pot to cute amji kam hapac xâ he. Ita na mā mehkwy to amji kam hapac to impejti, ne mehkwy to amji kam hapac xâ to kêanre. Ne Pahpām mā mehcuneamâ carôt tÿjti to ipipê toprâm, mâr quê mehcunea Pahpām te ma apu ampo kên caca atajê na, me hahkre pej. Cwŷrjapê ri hâhcaprïa kam, cute mehkên ton prâmti ton atajê na me hamâr to ipa, ne jûa caxuw mehkên mā me curê. ²³Ne hanea ne Pahpām mā mehcunea mā hâhcaprïhti na amji to ipipê to prâm. Cwŷrjapê ri cute rŷ pêa mā amji mā me pahcapi, ne me pamâcarôt tÿjti jâhcujro impejti ata jôr, me papê hûrâac to prâm to, na ri ramâ cute me

pahto impej. Na quê ha mehcunea me pahpupu, ne me Pahpām pejtina me hahkre pej.

Pahpām mā mehcahkrit me, me cupê Juta catêjê atajê caprī

²⁴ Pahpām te me pahto hō tekjēa prāmte ri, me cupê Juta catêjê kamcute amji mā me pahkwȑ capi, ne hanea ne mehcakritatajê kam, amji mā mehkwȑ capi. ²⁵ Pê Pahpām ramā Hôxêj xwȑ pêharkwa na ihcakôc catê ata jō kàhhôc kam, amji jarēn to hane he:

“He por pê mam me cupê me ikwȑ nare atajê, wa ha ita caxuw me cumâ:

‘Me ikwȑ’ hane.

Ne pê mam imā mehkîn nare atajê, wa ha ita caxuw me cumâ:

‘Imā me akînti itaj’ hane. ²⁶ Ne por pê wa pjê ita kam me cumâ:

‘Nee me apê me ikwȑ nare’ hane, atajê mā, wa ha ita caxuw:

‘Me apê, ipê me Apâm tîr rohnÿtti mā ata kra’ ” hane.

Hôhō, pê Hôxêj xwȑ Pahpām jarkwa na, hō kàhhôc kam, mehcakrit atajê na ihhôc to hane.

²⁷ Pê hanea ne Ixaj xwȑ Pahpām jarkwa na Ixaher catêjê na ihhôc to hane he:

“Ixaher catêjê jàhtô pê ihhêj rûm cônwa jō pjênxôm jàhtô cakrô, wa ha me pyxitre ne mehkén pê me hütâ.

²⁸ Wa ha ipê me gô Pahhiti, ne pjê cunea kam me hàhtôa te mehkên ton jahpan xà na, me to ihtŷj tu ne.

Ne wa ha me môr pejti kam, ita cwÿrjapê mehcunea to hajŷr hiahpuro” hane.

²⁹ Ne pê Ixaj xwȑ hō kàhhôc kam, hanea ne ihhôc to hane he:

“Quê ha me hirôa pê me pajô Pahhiti carôt tŷjti ata, nee me pamâ ihtàmxwȑ nô juwahi nare na mā,

cu ha rŷ pêa mā me papê Krîhpôc jō krî me, Krîhcumrârti pyràac, ne ramâ me pajamre tu ne” hane.

Hôhō, Ixaj xwȑ te harën xà ita kôt, cu ha Pahpām te amjia kôt jûm capi, ne ma apu ihnô caca ata na me pamâ hahkre pej.

Juta catêjê pyxitre te hôtpê Jeju to amji mäihhimpej
Roman 10.1-4

³⁰ He ca ihhêaj to me anô me harkwa itajê na icukij to:

— Ampo to mā Pahpām jarkwa na mehcakôc catêjê itajê ame pamā hahkre to prām? — hane. Ÿhŷ, cute hajŷr he. Mehcahkrit atajê, nee Pahpām wyrme mōr na amji to me hahkre nare cakrô, mā ihtŷj Pahpām te amji mā me capi. Ampo na? He cute Jeju to amji mā mehhimpej xà ata kôt ri, Pahpām teme ahna amji caxâr. ³¹Ne Juta catêjê nare. He Mojxe xwŷ te me to ihhimpej xà kôt, ihtŷj Pahpām wyr me ipa na amji to me hahkre cakrô, quê nee jūm hýrmā mōr nare. ³²Ampo na? He Mojxe xwŷ te me to ihhimpej xà kôt ri Pahpām wyr mehhkrâr, ne nee Jeju to cute amji mā mehhimpej xà kôt, hýrmā mehkrârnare, cwýrjapê ri nee hýrmā jūm cator xà nare. Ampo na? He me cumā Jeju pê Pahpām wyr pry kôt kënti nō ata pyràac, na ri pry ita kôt me pra, mā mehtötōc, mā me ajhu. Pom cu pry kôt me pra ne amji mā me parit nare, mā kënti me parë, ita jíkjê na mā Juta catêjê ma apu Jeju curê. Ampo na? He nee amji mā me to mehhimpej prām nare. ³³Pê Ixaj xwŷ jō kâhhôc kam, Pahpām ita na amji jarën to hane he:

“Wa ha Xijâw jō hâpkâjti cahêna Kripinkrên kam me ikwŷ mehkri atajêwyr, jūm kujate.

Quê ha cupê pry kam kënti catia pyràc ne jŷ, ne pry kôt me pra atajê jâhtôa ne mehtötōc, quê ha me ajhu.

Hôhô, quê ha cute me tohajŷr xà ita kam, quê ha me cupê Ixaher catêjê jâhtôa mā ihkîn nare ne, quê ha ma amehcaca.

Ne quê ha mehkwy te amji mā me to ihhimpej catêjê atajê, quê ha ihtŷj mempej mā mehpŷm, ne ampeaj kam hûrên me hakry” hane.

Pê Pawrô ajco Pahpām mā mehkwy pê Juta catêjêcajrê
Roman 1.16-17; Carati 3.24-27

10 ¹Ÿhŷ, Jeju kam me ikjêjê. Imā me ikwŷ pê Juta catêjê kîan to kîn. Imā Pahpām te, pom cormâ kam me hapac nare atajê mea mā, mehkênpê me hûtâr na me to prām. Ne wa ijötpê Pahpām mā mehcajrên to hane he:

— Inxû Cati, ca ha amji wyr Juta catêjê pipkjêr na me to, quê me apkjê — hane.

²He ampeaj kam wa me amâ harë. Cute amji to mePahpām caipuaw prâm to, ihtŷj me cumâ amji jõr to prâm, ne cama me cupê, cute me cumâ amji jõr xà ata cunea jahkre kâtatre, mā ihkaj na ame to. ³Ne me cumâ Pahpām te amji mää, me cute amji kam hapac xà jikôtti tûmti to ihcuhtac, ne to impej, ne me ahna amji caxâr na, me cupê hahkre kâtatre. Ne teeamjia kôt ahte ame amji cuhtac, ne ame amji to impej to me hahkre. Ne ma ame Pahpām te Jeju kôt amji caxuw me to ihcuhtacti, ne me to impejti xâata na me to ihcaca. ⁴He ihtŷj Mojxe xwŷ jō kâhhôc ata kôt, tee ame amji kên tûmti, jikôtti atajê to ihcuhtac, ne me to impej to hahkre. Ne Pahpām teramâ

Mojxe xwȳ jō kàhhôc ata jaxà kam Jeju Crixtô xām. Na quē ha cute amji mā me to ihhimpej catéjêatajê catyt kam, Jejua kôt cute amji kam me hapac xà cuhtacti to me ipa, mārquê Pahpām hō tekjēa na me ahna amji capa.

Pahte Pahpām caca xà intuw ita mā me paxàr xà jahkre kêt nare

⁵Pê ramā Mojxe xwȳ ampo itajê na Pahpām te amji jarēn xà na ihhôc to hane he:

“Quē ha jūm te, ite me cumā ijarkwa jirêñ xà itajê cunea to amji kam hapac to ipa, ne nee jū caxuw ihnō to hapac kêt nare na, wa ha itŷj ahnaamji capa, quē ha icahê na ihkrī rohnŷtti mā” hane.

⁶Ne jū wŷr quē jūm ita to, quē nee jūm ton nare. He pê mam Mojxe xwȳ, ma kénti na api, pê kēn po kam Pahpām cumā harkwa jirêñ xàatajê cunea na ihhôc, pê cupy ne to wrŷ, ne me cumā cugō. Ne pê cute amji mā Pahpām jarkwa to iwryc xà ita, cumā ihtŷaj to ihtŷj. Ne itakam nare. Xà quē ha ajkī Mojxe xwȳ cuxà, jūm ma JejuCrixtô kôt cōjkwa wŷr api, ne amji mā to wrŷ, cupê me pahkritxwȳ xà ita caxuw? Hâpâ! Heramā amjia kôt me pahwŷr iwryc, ne cator. ⁷Ne hanea ne, nee pjê krac ri mehtyc cahêna Jeju Crixtô wŷr jūm wrŷc, ne cuteto ihtîr xà hamreare. Ampo na? He pê ramā Pahpām to ihtîr ita kam, quêt nee me pamā pahte me cumā me pahcator xà ita tŷj nare. Ne pê Mojxe xwȳ hanea ne Ixaher catêjê mā:

⁸“He ramā me pahcaxwām pê me pamā Pahpām jarkwa na, me amā hahkre pej” hane.

Ne cu ramā Jeju pê me pahkritxwȳ te me pahpytar catê na, me to amji kampa, ne amji mā me harë. Ne harēn xà ita to wa hân ne me cumā harēn to ipa he:

⁹— Ca ha me anō te garkwa to gūjarēn to: “Jeju pê mehcunea jō Pahhiti” hajŷr, ne acaxwām pê, ate amji kam gapac xà kam, Pahpām te hacpŷa mā to ihtîr na amjimā to hajŷr na, quē ha ihtŷj ampo kên kêanre ata pê apytâ, ne ana amji capa — hane. ¹⁰Ampo na? He cu me pahcaxwām pê Jeju pê Pahhiti to amji mā me pahhimpej na, quē ha ihtŷj Hûm me pahna amji capa. Ne cu ha me pajarkwa to me Jeju jarênnna, quē ha ihtŷj Hûm Cati pahkêñ pê me pahpytar. ¹¹Ne pê ramā Ixaj xwȳ Pahpām jarkwa na, hō kàhhôc kam, Jeju na ihhôc to hane he:

“Ne por mehcunea Pahpām te me pamā jūm kujahêc ata to amji mā me hajŷr atajê,
quē ha nee mehkêñ pê cute me hütar nare na, amji naamehcâmjí nare.

Ampo na?

Quê ha ihtŷj me hŷrmã cato ne me hûtâ” hane.

¹² Ne cute harën xà ita ri, pjê cunea kam, mehcunea caxuw impej. Ampo na? He Juta catêjê me, mehcahkrit atajê pê nee ajteare mä, me cupê ajpën pê ajropê nare. Ne Pahpäm mä me ipipën pit. Ne cupêa rimehcunea jô Pahhiti, ne ihtŷj mehcunea te amji tehcajpar xà caxuw, ahna me hâhwŷr catêjê tehcajpar to kryjre nare, ne me to impejti. ¹³ Ne pê ramä Jôwer xwŷ Pahpäm jarkwa na, hõ kâhhôc kam, ihhôc to hane he:

“Por ihkên pê cute me amji pytâr xà na me Pahhiti na ahwŷ atajê, quê ha ihtŷj me amji pytâr” hane.

Cute me cumä Jeju jarën nare ita kam, jû wŷr quê amji mä me to hane

¹⁴ Ne jû mä quê ha cormä amji mä me Jeju to hajŷr nare ita kam, cute ihkên pê me amji pytâr xà na ahna me hâhwŷr to?

Jû wŷr quê me to.

Ne cormä nee cute me harën par nare ita kam, jû mä quê ha me, ne amji mä me to hane?

Jû wŷr quê me to.

Ne cormä neecute me cumä harën, mä cute me kam hapac nare ita kam, jû mä quê ha me, ne kam me hapac to?

Jû wŷr quê me kampa.

¹⁵ Ne cormä nee cute me cumä harën catê na, me jûm kujahêc nare ita kam, jûmä quê ha jûm me cumä harën to?

Jû wŷr quê me cumä harë.

Pê ramä Ixaj xwŷ Pahpäm jô kâhhôc kam, me cumä harën catêjê to hûjarën to hane he:

“Me pamä hûjarën pejti to me cator xà ita pyrên ri ame pajakry” hane.

¹⁶ Mä Juta catêjê mä me hûjarën catêjê cator, ne me cumä Jeju pê me pahkriticxwŷ jarën xà impejti to mehûjarën, mä cute mempar. Ne nee mehcunea te me harën par xà ata kôt, amji mä me to hajŷr nare. Ne pê hanea ne Ixaj xwŷ ahna ihhôc to hane he:

“Pahhiti! He ihhêj ne nee jûm te ijûjarën xà ita to amji mä hajŷr nare” hane.

¹⁷Hôhô, cu ha me pahteme Jeju Crixtô pê Pahpäm kra, ne amji to me pahkriticxwŷita na, jûmjê mä harë, quê ihhêaj to me pahkampa, ne por amji mä me ahna prâm catêjê atajê, quê ha ihtŷj to amji mä mehhimpej.

Juta catêjê mā Jeju jarēn par prām nō tūam

¹⁸ He xà ajkī me cupê Juta catêjê te me Pahpām kra jarēn kam me hapacnare na mā, nee cute amji mā me to hajŷr nare? Hāpà! Ihtŷj cute me kam hapac, ne cama nee kôt me amji ton nare. Pê Tawi xwŷ ramā ita to, Pahpām jarkwa na, hōkâhhôc kam hūjarēn to hane he:

“Me hūjarēn catêjê atajê cakôc xà ata, pjê cunea kam cute me kam hapac xà.

Ne ma pjê jicu xà mā me harkwa ata cator” hane.

¹⁹ Xà ajkī Juta catêjê te nee me Jeju jarkwa jahkre pej nare cwŷrjapê mā, nee cute amji mā me to hajŷr nare? Hāpà. He cute kam mehapac, ne me hahkre pej, ne me cumā impar prām nō tūam na ri, nee cute amji mā me to hajŷr nare. Ne quêt mehcahkrit itajê, ihtŷj amji mā me to hajŷr to me ipa. Ne pê ramā Mojxe xwŷ, Pahpām jarkwa na, hōkâhhôc kam, me ahna ihhôc to hane he:

“Ŷhŷ, ipê me Apām Cati, ne wa ha itŷj jūmjê cahkrit me, krīxâre krā te amji jahkre kâatre atajê tehcajpa.

Ne wa ha mehtehcajparxâ ata kôt, ca ha ame hū na mempej mā me hâr ata kîn, ne me kam me acryc na me ato” hane.

²⁰ Ne pê Ixaj xwŷ amji na hâhtât nare kam me ahna, Pahpām jarkwa na, ihhôc to hane he:

“Por pê nee ame ijapêñ nare atajê pê me imā cato.

Ne pê nee ame ina hâhcukjêr nare atajê mā, pê wa amji to ajpê” hane.

²¹ He pê hanea ne Ixaj xwŷ Juta catêjê na ihhôc to hane he:

“Ne pê amcro cunea kam, Pahpām tee ajco me cupê Ixaher catêjê jûpar nare, ne ma amehcaca atajê mā ihhêj ne, hū to apê, ne me cumâ hûhkra pê, cuteamji wŷr me to ipipkjêr prâmt” hane.

Nee mā Ixaher catêjê cunea ame Jeju curê nare

11 ¹Xà ajkī Pahpām ma amehkwŷ pê Ixaher catêjê atajê cunea caca? Hāpà! He pom ipê Ixaher catêjê nôa ita? Ne hanea ne me cuxâ, ipêAprâw xwŷ tâmxwŷ nôa ita? Ne me iquêtti pê Pênjamî cukwa kam ri, nee Pahpām te amji pê icaca xà nare ita? ²Pahpām nee apu cute mam pjê te amji ton pê mā, amji mā mehkwŷ capi atajê caca nare. He me amâ, Pahpām jô kâhhôc kam, Erij xwŷ pê me cumâ Pahpām jarkwa to ihcakôc catê ata te ahna ihcakôc xà ata jahkre pej. Ne Erij xwŷ te Pahpām cunaa mā, cumâ Ixaher catêjê kôt harêñ to kêanre to hajŷr he:

³ “Ijō Pahhiti, ramā cute me cumā garkwa to mehcakôc catêjê jipej. Ne hanea ne, ma ame ato amji japackre caca, na ri curi cute me amā ampo tocaxâr xà atajê to, cute me hamre tu. Wa ipyxit peaj ne ijâhhuc, mā ita caxuw ihtyj me cuxâ, ame icuran to prâm” hane.

⁴Mā Pahpâm Erij mā:

“Amâa ri, ca ahte apu apa, ne imâa cute hajȳr nare. Ampo na? He cormâa imâa pjê ita kam, me hûmre te mir te xet wa ite amji mâ me capi, ne me huwahi, mâame ipa itajê, ma ame hûm cahâc kreka pê Pahar atacaca, ne nee amji mâ ame hûpa nare, ne quêt ikôat ame ipa” hane.

⁵ He ita caxuw Pahpâm te amji kam hapac xâa na, amjia kôt, hâhcapriâa kam me cupê Ixaher catêjê kwâa kwâa capi, ne amji mâ me huwahi.

⁶ He xâa ajkî cute me hâpêna xâa impejti ton cwâyrjapê mâ, Pahpâm te amji mâ me capi? Hâpâ. He amjia kôt, hâhcapriâa kam, cute me capi. Quê ha Pahpâm te me hâpênxâ atajê kôt amji mâ me capi na, quê ha nee cute amji kam hapac xâa na hâhcapriâa kam amji mâ me capi nare.

⁷Pê Ixaher catêjê amjia kôt, cute me amji kam me hapac xâa na, Pahpâm wyr me ipipkjêr to prâm, cute me ahna amji caxâr prâmte, ne neehýrmâa me cator nare. Mâ Pahpâm te amji mâ mencerre ne me capi atajê ri, hýrmâa me cator, mâ cute me ahna amji caxâr. Mâ ihhêj ne mehcahhur cuneajapactu, ne nee Pahpâm te me cumâ hâkjêr xâa ata na, me kam hapac nare. ⁸Pê Mojxe xwâa me, Ixaj xwâa, ajwar ahpýanre na me hô kâhhôc kam, me ahna mehhôc to hane he:

“Pahpâm te me cupê mehkrâa kam, me cute amji kam hapac xâa cunea to ihcunîa ita na, mâ nee ita kam ihhêj ne me Pahpâm kam hapac, ne me hômpun nare” hane.

⁹Pê hanea ne Tawi xwâa me ahna ihhôc to hane he:

“Pom hân ne ampo pry mâ mehhêj ne mehpro, ne me curê, mâ ajhu ita jikjê na ri
Pahpâm te, me hô amji kînata kam mehkên mâ me mën na, imâa me to prâm.
¹⁰ Ne imâa ate me cupê mehkrâa cunea to ihcunîa na me to prâm, mât quêt nee ampo kam hapac nare.

Ne imā mehkēn xà te me hirô pê ihpÿpÿm tu na,
me to prām" hane.

Quê ha nee cute me to ihcupan xà itajê mecumā irohnÿtti mā nare
Me Hâpêñ Xà 13.46; 28.23-28; Epet 2.11-22

¹¹ He xà ajkī Juta catêjê te ampo to ihcupan xà itajê me cumā irohnÿtti mā? Hâpà. Quê ha ihtÿj jū caxuw hacpÿa mā Pahpâm wyr meapkjê. Mā Pahpâm te mehcahkrit atajê wyr amji toirô, ne mam atajê jicu. Ne mam atajê te to ihcupan xà kôt, mehcahkrit atajê te ampo pej pit na, me amji caxâr. Ata kôt quê ha me cupê Juta catêjê atajê, me hõmpu, ne ame hû na mempej mâme hâr xà ata kîn, ne ihhêaj to hacpÿa ne Pahpâm wyr me apkjê, ne me amji jaxâ. ¹² He Juta catêjê te to ihcupan xà atajê jahpan xà na ri, mehcahkrit atajê te Pahpâm pîn, ampo pej pit hapoj atajê incwyr. Ne quê ha jū caxuw Juta catêjê te hacpÿa mā Pahpâm wýripipkjêr, ne me amji jaxâr na, quê ha me hirôa pê Pahpâm pîn amji mā me ampo pej catia ne me to amcwa.

Juta catêjê pê píxô pâr pyràac

¹³ Ita caxuw wa ha me apê mehcahkrit atajê mā amji jarê. Ipê me amâ Jeju jarkwa na iprar catê. Ne ite amji kam ijapac xâa na, imâ ijâpêñ xà ita peaj to impej, na wa xwÿ kam to ijâpêñ nare. ¹⁴ Ne wa Pahpâm wyr me ato ipipkjêr to imôr xà ita kam, quê ihhêaj to me ikwÿ kwÿa nô, ame gû na me apej mā me acjêj xà ita kîn, ne hacpÿamâ Pahpâm wyr amji jaxâ, mâr quê ahna amji capa. ¹⁵ Ne Pahpâm te mehkwÿa kwÿ pê Juta catêjê atajê jicu, ne me apê mehcahkrit atajê wyr ipipkjêr, ne me ana amji caxâr, na ca hacpÿa mâ ajpën to me gô ikwÿ nô. Na quê ha jû caxuw me cupê Jutacatêjê hacpÿa mâ Pahpâm wyr me amji jaxâ, ne ampeaj kam me hakry to hanea, pom quê ihhêj rûm me cupê me hûkjê ty, ne hacpÿa mâ me kôt ne mehtîr, mâ hûrên ame hakry ata to, quê ha ame hakry.

Me papê píxô pâr jarê pyràac

¹⁶ Ita caxuw wa ha me amâ ampo itajê kôt harêñ to incri. Quê ha me anô mâ gô pur kam ampo píxô pâr na, xâ ca ha ajkî harê to pit mâ gô tekjê? Hâpà, ca ha hanea ne ipâr kam ihpa itajê cunea togô tekjê. Mêr hõhõ, he mam me cupê Juta catêjê atajê pê píxô pâr jarê ata pyràac, ne me cupê Pahpâm tekjê, ne mehtâmxwÿ itajê pêpíxô pâr pa atajê pyràac, na ri hanea ne me cupê Pahpâm tekjê.

¹⁷ Ne me apê mehcahkrit atajê pê, ihhêj rûm ahkêt kam píxô pâr te ihcuuhê, ne cupê jûm te to hõ tekjê nare ata pyràac. Ne por pur kam jûm píxô pâr to hõ tekjê ata, quê ha hõ píxô pâr ata pa kên nô jakep, ne cumê. Ne ma cute môr ne ahkêt kam ihnô xa ata pa jakep, ne pur kam cute hõ píxô pâr pa jakep ata wyr to amji jaxâr, ne cute hakep, ne mën ata jaxâ

kam tocaxwŷr. Mā cute ahna impŷn, ne ihkat kam mam harê ata kôt ri, ihtyjipicamēn to mō. Ita jîkjê na mā, Pahpâm te me apê mehcahkrit to hajŷar, ne cute Juta catêjê kêanre atajê jicu, ne me ana ipyr ne mehaxâ kam amji wŷr me gacjên. Ca menquêtjê pê pîxô pâr jarê pyràcti ata kam, atyj me apicamēn to me mō.¹⁸ Cwŷrjapê ca ha nee me cupê Juta catêjê pê pî pâr pa, mā cute me hakep ne me irêna atajê na ame acakôc kên nare. Ampo na? He cute me hakep xâ ata kôt, nee ate amji to me acati prâmte, cute me hakep nare. Ampo na? He me apêpîxô pâr pa ata pyràac, ne jû wŷr quê pîxô pâr pa nô harê to ihhimpej, ne harê ri quêt ipâr pa cunea to ihhimpej. Cwŷrjapê ca nee jûmjê jaxâ kam me gâhhuc ata to amji to ame acati prâm nare.

Pahte Jeju to amji mā me pahhimpej, na ri me haxâr xâ kam me paxâr xâ

¹⁹Na ca ihhéaj to me anô imâ garkwa to:

— Juta catêjê itajê jaxâ kam me ixâm prâmte ri, Pahpâm te me hicu, ne pô mā me cator, wa me haxâ kam me ijâhhuc ita kam, mõrmõ maramâ Pahpâm amehcaca — hane. ²⁰Ne Jeju to cute amji mā mehhimpej nare cwŷrjapê ri, cute pô mā me cator, ca me haxâ kam me axâr. Ampo na? He ate Jeju to amji mā me ahimpej, na ri me haxâ kam me axâr xâ ata to, ca me amji japackrea ne. Cwŷrjapê ca ha nee cute me ato hajŷr xâ ata pyrên amji to ame acati prâm to me apanare, ne quêt cama amji mā me hûpahti to me apa. ²¹Ne por jûm te pîxô pâr to hõ tekjê ata te ipâr tête kam ihpa kênjakep, ne cute mën ata pyràc pej na mā, Pahpâm te Jutacatêjê kêanre atajê jicu. Na ca ha me guphêa ne. Ampo na? He nee me apê mam Pahpâm na mehkwŷ pê Juta catêjê atajê nare, ne me apêmehcahkrit. Na ca ha meapê me hûrâac, ne me akêñ xâ kêanre nô to, quê ha ihtyj me gicu.

²²Ita na cu ha Pahpâm jâhcaprîhti na me hõmpu, ne hanea ne cu ha, cute ampo kên cwŷrjapê me to kêanre xâ na, me hahkre pej. Ne ate Jeju to amji mā meahimpej catêjê mā ri, ihcunea na Pahpâm pej. Ne ma ame Jeju caca, ne mehkrâ kêanreatajê mā ri, hanea ne Pahpâm kêanre. Quê ha cute me acaprî kam to incrâ ita na, ca ha me apej ita na ame apa. Nâmri quê ha cute me acaprî jicu na, quê ha hanea ne, me gicu ne me akêñ mā me arê.

²³Ne quê ha hanea ne Juta catêjê te Jeju caca jicu, ne hacpŷa mā cumâ me amji jôr na, quê ha ihtyj mehkwŷ mā me haxâ. Ampo na? He quêihtyj Pahpâm ita to hane. ²⁴Me apê mehcahkrit atajê pê ahkêt kam pîxô pâr pa, mā cute hakep, ne pur kam ihnô ata kam hâm ata pyràac. Ne me cupê Juta catêjê atajê pê ri, por cute me pîxô pâr pa jakep, ne me ihnô mā to hâm xâ caprâr ata pyràac. Na quê ha to hõ tekjê ata mā hacpŷamâ ihwkwy kam hâm to prâm na, quê ha ihtyj hacpŷa mâihkwŷ kam hâm. Ampo na? Hepi pa ata pê ri quêt ihpaa to ihpa. Na ri hacpŷ mā cute kam

hām xà na cumā ihcacure. Ata pyrāc pej na, quê ihtŷj Pahpām hacpŷa mā Jutacatêjê kwŷ mā mehkwŷ jaxà. Ampo na? He me cupê mehkwŷa to mehkwŷ, na quêihtŷj hacpŷa ne mehkwŷ mā me haxà.

Quê ha jū caxuw Juta catêjê cute me amji kam hapac xà to antuw

Ruc 21.24; Jowāw 10.16; Carati 3.22

²⁵ Ÿhŷ me ikjêjê, ca ihhêaj to me anō te, hahkre kêt kam amji krâ kretna, ate amjicâmjî cupate, wa ha me amā Pahpām te imā ampo to hahkre xà ata jarē, ca ha me hahkre pej to impeaj ne. He pê mam, nee jūm ampo itajê nô jahkre pejnare. He quê ha me cupê Juta catêjê, Pahpām cuna mā mehkrâ týjti ita na me to hâmtu nare. Ampo na? He quê ha Pahpām mehcahkrit atajê te hýrmā me ipipkjêr atajê cahyt, ne me to hâhtô xà atamā hahê, ne me hicu. Ne hacpŷa mā me cupê Juta catêjê wýr apkjê, ne me ahna cupy. ²⁶ Ata to, quê ha mehkên pê, me cupê Juta catêjê cunea pytâ. Ne pê Ixaj xwŷ ramā Pahpām jarkwa na, hō kâhhôc kam, me ahna ihhôc to hane he:

“Quê ha jū caxuw Xijâw jō kēn cahêna Krípinkrêñ pîn me pahkêñ pême pahpytâr catê ata cato, ne Jaco pê Juta pâm ata tàmxwŷ catêjêintête, cute amji kam me hapac xà kên to pôj partu.

²⁷ Quê ha Pahpām me cumâ amjijarêñ to hane he:

‘Pê wa rý pêa mā me amâite me akêñ to pôj xà ata na, me amâ amji jarêa na, wa ramâ me atête to pôj to mō he’” hane.

²⁸ Ne ita caxuw, cormâ me cupê Juta catêjê ma ame Jeju pê mehkêñ pê me hütâr catê na me harêñ par caca xà ata to ri, cute amji to me Pahpām curê xwŷn. Na ri me apê mehcahkrit atajê te Jeju to amji mâ me ahimpej atajê pê Pahpām na mehkwŷa. Ne pê rý pêa mâ Pahpām ramâ amji mâ menquêtjê capi, ne me cumâ amji to ata na, cormâ to amji japackre. Cwýrjapê ri cormâcumâ mehtâmxwŷ catêjê atajê kwŷ kîn rohnýtti mâ. ²⁹ Quê ha Pahpām te amjimâ jûm capi, ne cute to impejti na amji ton na, quê ha nee jû caxuw jûm ita to hapac kêt nare, ne ihtŷj to amji japackre rohnýtti mâ. Ne nee cute ahna amji ton xà ata kaj na, ihnô na to ipintuw nare.

³⁰ He pê ramâ rý pêa mâ, me apê mehcahkrit atajê inquêtjê ajco me Pahpām jarkwa kam hapac nare to me ipa. Na pê ajco nee me capri nare. Neita kam nare. Ihtŷj cute me cupê Juta catêjê jûpar nare atajê jaxâ kam me acaprî, ne me ato amji kwŷ. ³¹ Ne quê ha ihtŷj jû caxuw Pahpām me cupê Juta catêjê jûpar nare atajê capri to hanea, pom quê cute me acaprî he. He Pahpām te me capriprämte ri, ihhêj ne amehkêñ ton to me ipa. ³² He me pahcunea jûpar nare kam ri, Pahpām te me pahcunea pro, ne ihhêj rûm me pahto me hacjêñ catêjê pyrâac. Ne mér ampo na mâ cute

me pahtohajŷr? Nee mā ampo na nare. He cute me pahcunea caprī prām to ri, cute me pahto hajŷr.

Pahpām te amji jahkre pejti ita rya to iry

³³ Ÿhŷ, ampeaj kam Pahpām mā hâhcaprī ita catia to cati! Ne cumā cute amji jahkre pejti ita rya to iry! Ne me hirôa pê ihkrā kre cati! Ne quêcute ampo to ihhimpej xà na to ihhimpej na, quê nee jûm ihkôt hahkre pej nare. He hû na cute ton xà ata jahkre kâtatre. Quê ha hôtpê cumâhahkre peaj xà na ihytjy to. Ne jûm mā quê ha ajte, cute amji mā Pahpām te amji kam hapac xà to, cute amji mā ihhimpej xà atajê nô kôt hakop nehahkre pej? Hamreare, he caxuw jûm jamreare. ³⁴Pê ramā Ixaj xwŷ hō kâhhôc kam, ita to hûjarën to hane he:

“Jûm mā quê ha ajte me pajō Pahhiti mā ihkrā kam, cute amji kam hapac xà ita jahkre pej?

Hamreare!

He nee jûm te me pajō Pahhiti jahkre pej xà caxuw hamreare” hane.

³⁵Ne pê me iquêtjê nô japrÿ te Jo ita, hō kâhhôc kam Pahpām na ihhôc to hane he:

“Xà ramā ajkî Pahpām te jûm to new xà caxuw, cute cumā ampo jôr? Hâpâ!

He ampo itajê cunea Pahpām tekjê pit ita kam,
jû mā quê ne jûm cumâambo gô, quê to new?

Hamreare!” hane.

³⁶Hô, he pê Pahpām amji māa, ampo itajê cunea ton partu. Ne nee ihkaj na, irân xà na, jûm teamjia kôt ampo itajê nô ton nare. Mânee hanea ne ampo te, amjia kôt amji ton nare. Ne Pahpām ri ampo cunea to ihhimpej. Na cu ha amcro cunea kam me pahcunea Pahpām cati na amji mā me to, me pajûjarën to me papa! Ampeaj kam!

Pahpām ihytjy me pamā me pahteamji kam me pajapac xà to ipintuw partu
Pirip 4.8-9; 1 Texarõn 4.1-3

12 ¹Ÿhŷ me ikjéjê, pom ramā Pahpām te ampo jâhtôa na me pahcaprī hyre nare ita? Cwÿrjapê wa ate me cumā amji jôr xà caxuw me anaahwÿ. Ate amji to me Pahpām cajpuaw xà na, ca ha cumā me amji gô, ne cumā pit mā ate me gâpê to me apa na, ca ha atyj amji mā me to cati to me mô. ²Ne nee ca ha amji na pjê ita kam, Pahpām curê xwÿncatêjê te mehkên ton catêjê jamâr, quêamji kôt me aton nare. Ne quêt cama amji na Pahpām jamâr, quê amâ ate amji kam gapac xà to

ipintuw partu. Quê ha me ato hane, ca ha me Pahpām te ampo pej cunea, kam ampo kēn jamreare, ne ihcajpuaw atajē jahkre pej.

³Pahpām te amjia kōt ito, ite me amā harkwa jarēn catē ne ahna ixām. Cwÿrjapē wa haitŷj me gapackre, ne me ato ihmipej to ipa, ca ha me ikampa. Ne nee ca amjipeaj to apej na, amji to ame gāmra nare. He Pahpām te ri ate amji mā to ahimpej xà ita na cute aton. Na ca me akwŷ, xwŷ kam amji mā me to ahimpej nare, ne me akwŷ kwŷ, cormā kyre pē amji mā me to ahimpej. Ca ha ate kyre pē Pahpām to amji mā ahimpej na, ca ha nee ahna amji jarēn to:

— Wa ramā xwŷ kam Pahpām to amji mā ihmipej to ipa nare — hajŷr nare.

Me papē Jeju jīa pyràc

⁴Ne me pajī pyxit peaj ne kam, ahpŷanre na, me pahcukrā xà itajē mā hâpēn xà. ⁵Ita jîkjê na mā Jeju Crixtô kam pahte me ajpēn hôncō catêjê, ajpēn kam me pahtpyxit peaj. Ne ahpŷanre na me pamā me pajàpēn xà ita pē me pajikam ahpŷanre na me pahtcukrā xà atajē pyràac.

Pahpām te ahpŷanre na me pamā me pajàpēn xà jōr

⁶Mā Pahpām te amjia kōt ahpŷanre na me pamā pahte amji kam me pajapac xà te amji jahkre pej jōrpartu, ahpŷanre na me pahte cumā me pajàpēn xà ton xà caxuw. Na quê ha Pahpām te harkwa to ihcakôc catêjê na me pahkwŷa kwŷ pyxwŷr na, cuha pahtŷj cute to ihhimpej xà ata na mehcunea mā harkwa to me pahtcakôc to me papa.

⁷Ne quê ha cute me pahte mehthecajpar catêjê na me pahkwŷa kwŷ pyxwŷr na, cu ha pahtŷj mehthecajpar to me papa. Ne quê ha cute ampo tome cumā hahkre catêjê na me pahkwŷa kwŷ pyxwŷr na, cu ha pahtŷj me cumā ampo to hahkre to me papa.

⁸Ne quê ha cute, me pahte cumā me hūcanâr ton xà caxuw me pahkwŷa kwŷ pyxwŷr na, cu ha pahtŷj me cumā me apô ne me cumā hūcanâr ton to me papa. Ne quê ha Pahpām te, me pahte me cumā me hâhcukrêj to me papicokjér catêjê na mepahkwŷa kwŷ pyxwŷr na, cu ha me pajâhcajrên jôxŷ nare kam, me pahtŷj me cumā me to me papicokjér to me papa. Ne quê ha Pahpām te me topahhimpej catêjê na me pahkwŷa kwŷ pyxwŷr na, cu ha pahtŷj me pahkrâ kreti kam me pajuphêa rûm me to me pahhimpej to me papa. Ne quêha Pahpām te me pahte me caprî catêjê na me pahkwŷa kwŷ pyxwŷr na, cu ha pahtŷj me pamā amji kian kam ame caprî, ne mehthecajpar to me papa.

Cu ha caxwâm catia mā me ajpēn kîn to me papa

Epet 4.25-5.2; 1 Petrô 3.8-12

⁹Ca ha nee apu amji krâhky na me akwŷ kîn nare, ne quêt caxwâm catia mā amehkîn to me apa. Ne ma apu amji pê mehkén caca, ne quêt

impejtica me hūnār to me apa. ¹⁰ Por ca Jeju kam ajpēn to me akjējê atajê, ca ha me apeaj kam, me ajpēn kīn to me apa. Ne amji mā me akjējê to me catia to me apa, ne ajpēn cupahti to prāmti to me apa. ¹¹ Ne nee ca me gāpēn xà kam ame xuwcaca to ame apa nare, ne quêt ampeaj kam me gāpēn prāam kam me pajō Pahhiti mā me gāpēn to me apa. ¹² Ne me gakrya kam, Pahpām pīn me amā ampo pejti cator xà ata jikaj to me apa. Ne atȳj ampo te me ato jū mān xà atajê mā me gūcanār to meapa. Ne nee jū caxuw Pahpām mā me acakōc jicu nare, ne nee me cumā amji cajrēn jicu nare. ¹³ Ne quêt Jeju kam ajpēn to me akjējê pē ampo jamreare ata me amā, ca ha atȳj me cumā to ajcokjé. Ne atȳj me gūrkwa kam jūa rūm me akjējēme ipa atajê jamā, quêt me acahê na ame ipa.

¹⁴ Quêt ha cute me ato kēn prāmte, ame acapôr to me ipa atajê mā, ca Pahpām na ahwŷ, quêt me to impej, ne quêt nee gahpan xà na ame to kēn nare. ¹⁵ Ne me cumā amji kīnti atajê cahê na me amā amji kīnti ne. Ne ame amrā atajê cahê na atȳj ame amrā.

¹⁶ Ne me acunea hān ne me acaca xà na, me acapēnti to me apa, ne nee ame ajpēn rēn nare. Ne amji mā mehcunea cupa to me apipēnti to me apa. Ne neeapu amji to me acati prām to me apa nare. Ne ca ha atȳj me amā ihcunea na me akwŷ pē mehkryjre atajê kīnti ne. Ne nee ca me hirôa pē amjikrā kreti na amji to gāmnān to me apa nare.

Cu ha nee amji jahpan xà na jūm to kēn nare

¹⁷ Ne quêt jūm ato kēn, ca nee amji jahpan xà na to kēn nare. Nemehcunea mā ampo pejti atajê to pit mā gāpēn to me apa. ¹⁸ Ne quêt jūm apu amān kēanre, ca ha nee amji jahpan xà na cumān, ne apu cume apijapu nare. ¹⁹ Me ikjējê, quêt jūm ame ato kēn, ca nee Pahpām pē gāmtâr, ne amji jahpan xà na ame kam acryc nare. Mār quêt Pahpām me gahpan xà na ame kam incryc. Ampo na? He ramā Pahpām te hō kāhhōc kam me ahna amjijarēn to:

“He pa wa ha cute ame ato kēn atajê jahpan xà na amcwa, ne ijāmcwŷr xà ita pê ite ame to kēanre xà” hane.

²⁰ Ne Pahpām mā cute mehhōc catêjê te ramā hō kāhhōc kam, harkwa na ihhōc to:

“Quêt acurê xwŷn mā prām, ca ha atȳj cumā harte, nare, quêt cumā kōr, ca ha atȳj ihkōm.

Ampo na?

Ca ha ate to hajŷr na, quêt ha cama apu akamihpahâm, ne cute apu ato kēn xà ata jū na ihpeacre ne, ne nee hipêr amji to cupê acurê xwŷn to prām nare”

hajýr xà ata kôt, ca ha to.

²¹Na quê ha jûm te apu ato kên na, ca ha nee amji jahpan xà na apu kam acryc nare, ne cama to impejti ne. Hô, ca ha ate ita to me hajýr na, quê hanee hipêr cupê acurê xwÿn nare, ne cama cupê gô ikwÿ nô rohnÿtti mā.

Cu ha pahtyj amji caxuw me pajô pahhi kwÿ kampa

Tito 3.1; 1 Petrô 2.13-17

13 ¹Ne ca ha me acunea me cupê pahhi catêjê kam me gapac to me apa. Ampo na? Nee mā ampo na nare. He Pahpâm te ri pahhi na, pahhi catêjê itajê pyxwÿr, cute me ato ihhimpej xà caxuw. Jû wÿr quê Pahpâm te pahhi na jûm xâm prâm nare kam, quêamjia kôt cupê pahhi. ²Cwÿrjapê quê ha jûm te hô pahhi par nare, ne ma apu ihcaca na, quê ha ma ramâ apu Pahpâm te pahhi xâm ata par caca, ne ma apu Pahpâm caca na, quê ha ihtyj jû caxuw amji kên mā amji mē.

³He xà ajkî catyt kam me ipa catêjê mā me hô pahhi cupa? Hâpà! Ne por mehkên ton to me ipa atajê mā ri ihtyj me hô pahhi cupa. Nâmri quêha amâ gô pahhi cupa nare to prâm na, ca ha nee apu akên ton to apa nare, ne quêt catyt kam apejti na apa. Quê ha ramâ pahhi me apupu, ne me garêñ pejti to me ipa. ⁴He me apejti to prâm to ri, Pahpâm jarkwa kôt pahhi ata hâpêñ xà ata to apê. Nâmri ca ate akên ton to apa na, ca ha atyj amji mā pahhi ata teato kên xà ata cupa to apa. Ampo na? He pahhi ata te ihtyj akên jahpan xà name ato kêanre xà. He Pahpâm mā ri pahhi ata apê, cwÿrjapê quê ha ihpian ajpêñ cumâ cute akên mā amen xà caxuw harkwa cato. ⁵Cwÿrjapê ca ha atyj pahhi catêjê cunea kampa. He xà ajkî Pahpâm te me pahkam incryc, ne ame pahto kên xà ata cupate pit mā, cu ame pahhi catêjê kampa? Hâpà. He ramâ pahte mempar xà na me amji jahkre pej.

Cu ha nee ampo to jûm to new nare

⁶Cwÿrjapê ca ha hanea ne pahhi catêjê atajê te Pahpâm krac ri cumâ hâpêñ to me ipa ata jahpan xà na, atyj hân ne me cumâ gâmjör to me apa. ⁷Nâmri ca ha me anô te cormâ cumâ gâmjör nare na, ca ha atyj cumâ amgô. Nare, ca ha ate cumâ me gâpêñ xà na, ca ha atyj cumâ apê. Ne amji mā me hüpahti to me apa, ne amji mā me harêñ pejti to me apa. ⁸Ne ca ha ate jûm to new na, ca ha atyj cumâ amgô, mär ca nee ate to new ata na apa nare. Ne ampo ita pyxit peaj, ca ha atyj me ton to me apa he. Ca ha atyjme amâ ajpêñ kînti ne. Ne ate ajpêñ to mempejti to apa xà ata pê ri ihhêj rûm ate me ajpêñ to new. Ca ha ate me ajpêñ kînti to me apa na, ca ha ramâ me Pahpâm te me amâ harkwa jirêñ atajê cunea kam me gapac to me apa.

Cu ha pahtyj me ajpêñ kîn to me papa

⁹Ata pê ramâ rÿ pêa mā Pahpâm me pamâ harêñ to:

“Ne por ramā me amā me aprō, ne me amā me apjē atajē,
 ca ha nee ahti na meirān xà na, jūm me ajpēn caxun nare.
 Ne nee jūm curan nare.
 Ne nee ajpēn pê ame gâhkij nare.
 Ne nee ajpēn jū na ame ampo kīn to me apa nare” hane.

Ne Pahpām te me pamā harkwa jirēn itajē cunea pipēn pit. Ne ihnō ita
 pê ri ihhēj rūm ihcunea pyrāc, ata te hajyr he:

“Ca ha me amā me akwȳ kīn hanea, pom quē amāa amji kīn he”
 hane.

Cu ha pahte ihkōat me ton to me papa na, cu ha ramā ihkōtihwȳ cunea
 ton to me papa. ¹⁰Quē ha jūm mā mehkwȳ kīn na, quē ha nee jū caxuw
 ame to kēn nare. Höhō, cu ha ame pahkwȳ kīn to me papa xà ata pê,
 ramā pahte me Pahpām te me pamā harkwa jirēn xà ata cunea kam me
 pajapac to me papa xà.

Cu ha Jeju te amji kam hapac pejti to me amji tȳj
Epet 5.14-21

¹¹Ne ampo na mā cu ha ame amji to hane? Nee mā ampo na nare. He
 me pahkwȳa kwȳ, nee hacpȳ ne Jeju te amji jaxàr, ne ampo kēncunea pê
 me pahto cator xà ita to, me amji japackrenare, ata pê ihhēj rūm ihytȳj
 cute ame hikwa ne ame hōt pyrāac. He me pahpytar xà jō amcro ramā
 ajpēn hāhtēp to mō, cwȳrjapē cu ha mepahte me amji kam me pajapac
 xà cujrō, quē apu ampra. He maam pahte Jeju to amji mā me hajyr xà
 jō amcro ata japyre mā ri, ramā cute me pahpytarxà jō amcro ajpēn
 hāhtēp to mō, ne ramā hāhtēp. ¹²Ne caxwa jō awcapàtkô kam, jū wȳr ca
 apu amji mā hamā ne apu mō. Ne apē kam, ca ha atyj amji wȳr ampo te
 ato kēn xà ata pupu, ne cupēamji pytȳ. Ita jīkjē na, quē ha akam Jeju te
 amji kam hapac xà tuw pejti hamreare, ca ha nee akēn catianō pê amji
 pytȳar nare. Ne quē ha Jeju me awȳr cato, ne ihytȳj me akēn xà catia pê
 me apytȳ. Ne mehkhēanre catējē ri hōtpē caxwa ri ame ampokēanre ton
 to me ipa, quē ha apē, quē ha me ton to hicu. Ne nee me apē cute me
 hajyr catējē atajē pyrāc nare, na ca ha me akēn ton jicu, ne catyt kam
 me apa rohnȳtti mā. Ne pom krāhtare ipijapu xà caxuw hāprē xà to amji
 tȳj, ita jīkjē na, ca ha Jeju te amji kam hapac xà tuw pejti to me amji tȳj,
 ne ihkōat catyt kam me apa. Mār ca ate to ihcupan xà pê meakēn catia
 ata pê me to amji pytȳ. ¹³Ne catyt kam me pahpahāmti to me papa to
 me hanea, pom quē amcro jāhcujro kam mehpahāmti to me ipa he. Ne
 nee ajpēn kam mare mā amji to ame axy to me apa nare. Ne nee cōxȳhti
 toame amji to apipān to me apa nare. Ne nee ame cahāj xyre atajē caxun

nare, ne need ame to apahàm nō to me apa nare. Ne need ame apijapu to me apa nare. Ne need amji jū na ame ampo kīn nare. ¹⁴Ne need ca ha mam ampo kēanre atajē to me amji cajpuaw to prām to, ame amji kam gapac to me apa nare. Ne quêt me pajō Pahhiti pê Jeju Crixtô te amji kam hapac xà tuw pejti ita to, cu ha ampo kēn cunea pê me amji pytâ.

Cu ha pahtyj ihcunea na ajpēn na me amji to pôj to me papa

14 ¹Ŷhŷ, he ca ha, por kyre pê cormā Jeju to amji mā mehhimpej atajē, ca haatyj me akwŷ kam, ahna me amji capa. Ne need ame acaca xàa na, ahpŷanre na ame hūn, ne ame ahna xwŷ nare, ne quêt hipêr Jeju kôt me ipicamēn na, ca mehtehcajpa. ²Ampo na? He ramā me akwŷ xwŷ kam Jeju to amji mā mehhimpej nare, na quê ha ihytj me hō itajē cunea ku. Ne need me akwŷ kwŷ te me hajr̄ nare, ne cormā kyre pê Jeju to amji mā mehhimpej. Na ri ihytj me amji mā me hō to me hâpân xà atajē cunea cawpa to:

— Jū wŷr̄ wa ijō ita krē, kôt mā ikam tē, nare, quê me ikra kam tē — hane. ³Ne por ca atyj me gō cunea ku atajē, need ca ame akwŷ te ihcacatêjē mān kēn nare, ne aracri me hômpu. Ne por ca need ame hō ata kur nare atajē, ca ha need ame ate me cumān xà ata to me curê mā me irēn nare. Ampo na? He ramā Pahpām te me ahna amji caxâr. ⁴Ne cupêa ri me hō Pahhiti, ne need ame apê me hō pahhi nare. Ne taa mā quê ha mehkwy na ihcakôc to kēanre to prām, ne me to ihcakôcto kēanre, nare, quê ha me to ihcakôc to impejti ne. Me hō Pahhiti quê ha cute me hâpên to hamâr na me to, quê ha me to hamâr, quê ha ihytj mempej.

⁵Ne me gakrā kam me akwŷ, ma ame amji mā me amcro kēn na me aprâ. Ne mehkwy ihytj me amcro kēn me, impej picacwŷr na me harê. Ne itacaxuw ca ha ahpŷanre na, ate me amji kam gapac xà jahkre pejti xà atajêa kôt me apa. ⁶Ne me gakrā kam, me akwŷ te Pahpām to amji japackre xà caxuw, ramā amji māme amcro capi. Ne me gakrā kwŷ kam, me akwŷ te Pahpām to amji japackre xà caxuw, ihytj me hō cunea ku, ne hûrêna hakryti na, cumâ me amji jarê. Ne me gakrā kam me akwŷ te Pahpām to amji japackre xà caxuw, ne me hō cuneakur nare, ne ihytj me ajcri. Ne me ipijacri xà ata kôt ri Pahpām te me to impejti na me amji jarê.

Cu me pahte Pahpām cajpuaw prâmte ame papa

⁷⁻⁸He need cu amji māa, me pahnō apu papa nare. Ne me pahte me Pahpām cajpuaw prâmte, cu ame papa. Ne need cu amji māa me pahnō pahtyc nare. Neme pahte me Pahpām cajpuaw prâmte, cu ame ty. Neme pahtiar kam cupê me pajō Pahhiti, ne hanea ne me pahtyc xà jirô pê, cupêa ri me pajō Pahhiti. ⁹Ampo na? He me pajō Pahhiti pê Crixtô tyc, ne hacpŷa mā ihtîr, mārquê cupê mehtyc me, mehtîr jō Pahhiti. ¹⁰Ita kam,

jū mā ca ha ajte, ne me akjējê kwȳ te amji kam hapac xà pê ajteare mā ita kôt, ca ame cupê cute to ihcupan catê na me cumā hacjê? Ne me ca, meca xwŷjê? Jū mā ca ajte ame, ne me akjéjêa kwȳ to mehkryjre to prām to ame apa? Háp! Ahna cute hajŷr nare! Ampo na? He cu ha jū caxuw mepahcunea Pahpām cuna mā me pahcuhhê, quê ha taa me pahtukij xà kēanre ata to me pahtukij, ne me pahkwȳ cukij xà impejti xà ata to me pahtukij, ne ma ajpēn pê me pahto ajcokjê. ¹¹He pê ramā me Pahpām hō kāhhôc kam me pahna amji jarēn to:

“He ipê itîr rohnŷtti mā ata catê wa,
na ca ha jū caxuw me acunea me akryjre na ate me imā amji
jarēnprâmtre,
icuna mā me akôn krā na me jŷ, ne meimā: ‘Quêt apê Pahpāam to
apêPahpām’ ” hane.

¹²Hajŷr xà ita kam, jū mā cu ha me? Cu ha ahpŷanre na Pahpām mā pahte amji to me pahhimpej xà atajê me, me pajâpêñ xà cunea na me amji jarēn partu.

Cu ha nee me pahkjêjê nō Pahpām pê ipictor na hamār nare

¹³Cwŷrjapê cu ha ajpēn pê me pajō me, pahte amji kam me pajapac xà na me pahcakôc jicu. Ne jū to ca ha quêt me? Ca ha me ate amji kam gapacxà cunea to catyt kam me apa. Ne nee ca me ate amji kam gapac xà kên ton to me apa xà ata to, me akjêjê te cormā kyre pê Jeju to amji mā mehhimpej atajê te mehkên ton na me ton, quê mehkên mā mencjêj nare. ¹⁴Pajō Pahhiti Jeju kam me pahte amji hôncô xà ita kam, ramā pahte me pajō te me pahto kên xà nare na, hahkre pej pejtu. Nâmri quê ha jûm te amji mähō kēanre na harēn, ne hanea ne Pahpām mā ihkêanre na harēn na, quê ha ihytjy hō ata cumā ihkêanre ne. Ne cute Pahpām mā hō ata kên naharēn jipy ihkrêr na, quê ha Pahpām mā jûm te hajŷr ata kēanre ne.

¹⁵Quê ha me akjêjê nō te cormā kyre pê Jeju Crixtô to amji mā ihhimpej ata te gô ata kur na gómpun, ne amā ihcawpa to:

— Ca ate gô ita krêr na ihkaj na — hajŷr na, ca ha nee gô ata krêr nare. Nâmri ca ha ate gûpar nare, ne mânea mā ihkrêr na, quê ha nee amâ akjê ata kinnare. Quê ihhêaj to akjê ata akôt hûpa kam cukrê, ita na Pahpām pê me akam ihkaj na. Ne hanea ne Jeju te akjê ata kritxwȳ na amji ton, ne haxâ kam ihytjy na, ca to amji japackre. Ne nee gâpân xà ata cwŷrjapêapê akjê ata Pahpām pê ipictor na hamâr nare. ¹⁶Quê jûm mā ate ampo ton xà itajê na akam ihkaj na, ca ha hicu, ne nee hipêr ton nare, mâr quê nee ampo pejti ita kên na harēn nare. ¹⁷Ampo na? He Pahpām himpej xà nee me pajō me, me pahkôm xà to amji kam hapac to ipa nare. Ne quêt Pahpām Carô Pejti kôt, catyt kam me papame, me pahcarïcti

kam, me pamā amji kīnti to ri amji kam hapac to ipa. ¹⁸Ne jūm te Jeju Crixtô mā hāpēn xà to hāpēn to impejti to ipa to haj̄r te ri Pahpām cajpuaw. Mā hanea ne mehkwy jūm ata jarēn pejti to me ipa.

Me pamā, nee me pajō cawpa xà hamreare

¹⁹Cw̄yrjapē cu ha ajpēn kam me pahcapēn pej pēa mā me papa na, cume amji to prām. Ne hanea ne pahte me ajpēn tehcajpar to mepapa na, me pahtehcajpar xà ata to, cu ha me. ²⁰Me papē Jeju tekjē catējē mā, nee me hō cawpa xà nare. Na cu ha pahtyj me pajō cunea ku. Quē nee me pajō nō me pahnō to kēn, nejūm to kēn nare. Nāmri quē ha jūm te hō ata kuar kam amji mā cute mehcawpa xà ata cupa na, quē ha Pahpām mā jūm ata pē ampo to kēncatē. Cw̄yrjapē ca ha nee cumā, Jeju wȳr jūmjē incjēj ne cormā kyre pē amji mā me to ihhimpej atajē mā, me akōt me cumā me hō cunea to hahkrenare. Quē ihhēaj to cute ampo krēr xà ata kam ihcawpa xà ata to amji japackre, ne cumā hūpa na, quē ha ihtyj ihkēn mā axà. ²¹Na quē ha me pajāpān xà me, me pahkōm xà me, ampo kw̄y te Pahpām pē me pahkjējē kw̄y to kēn, ne cupē me to hūjawry na, cu ha mehcuneajicu, ne nee hipēr mehcaxun nare.

²²Quē ha amā gō cunea kur xà caxuw impej na hahkre pej na, ca ha ate ihkurxwȳjrea na Pahpām mā ahna amji cajrēn to hane he:

— Ca ate, ite ampo itajē cunea kur xà na imā ton, cw̄yrjapē wa ha ityj cukrē, ne nee ihcawpa xà nō na to amji japackre, ne apu hūpa nare — hane. Ne nee me akw̄y kw̄y mā ate ihkrēr xà ita na amji jarēn nare.

Nearacri amji mā:

— Wa Pahpām mā ampo pejti itajē pit ton to ipa, mār quē nee ihkōt ikēnmā imēn nare, ata pyrēn ri ijakry — hane. ²³Nāmri quē ha jūm ata te ampo ata krēr xà ata kam, amji mā ihcawpa to:

— Pypyñ, mōrmō ajkī ite ijō krēr xà ita na Pahpām mā ipej, nare, mōrmō ajkī ipej nare — haj̄r jipy, cute ihkrēr na, quē ha ramā amji kēnmā amji mē. Hō, quē ha jūm te Pahpām jarkwa kōt cute ihkrēr na amji jahkre pej nare kam ihkrēr na, quē ha ahna Pahpām pē kam ihkaj na. Hō, cu ha amjia kōt, me pahte Pahpām jarkwa jahkre pej nare kam, ampo ton na, quē ha Pahpām pē ahna me pahkam ihkaj na.

Cu ha nee pahte amji to amji cajpuw prām to pit mā me papa nare
Pirip 2.3-5

15 ¹Ne pom cu ramā xwȳ kam Jeju to amji mā me pahhimpej nare itajē, cu ha, pom cormā kyre pē amji mā me to ihhimpej itajē tehcajpa, mār quē haneane me pahcuxà, xwȳ kam amji mā me to ihhimpej nare. Ne cu ha nee pahte amjito amji cajpuaw prāmte ame papa nare. ²Ne quēt ita to cu ha me he. Cu ha pahtyj me pahkjējē impejti xaw̄yr me mōr na mehtehcajpa, quē me mōr, mār quē Jeju to amji mā

mehhimpej xà to me ajcamē. ³Ne mēr ampo na mā cu ha me ita to? Nee mā ampo na nare. Pê me pajō Pahhiti pê Jeju Crixtô nee cute amji to amji cajpuaw prām to, pjē kam apu ipa nare. Ne ihytjy cute amji pupun xà ata caxuw apu mō. Pê ramā Pahpām jō kàhhōc to hūjarēn to hane he:

“Inxū, por cute me acrôn xà kēanre to me acrôn atajê te me ato tojnō, ne ma iwyr me ipipkjér, ne ame icrôn xà kēanre to ame icrô” hane.

Pahpām jarkwa jō kàhhōc pê me pamā ampo to hahkre catê

⁴He pê nee Pahpām ihcaprÿ na mam hō kàhhōc tûm ata kam harkwa na, ihhōc na me mēn nare. Ne cute me pahcunea mā ampojâhtôa to hahkre xà caxuw, pê harkwa kôt hō kàhhōc ata kam mehhōc. Ne Pahpām jarkwa ihytjy ampo kên mā me pajūcanār na me pahto, ne haneane me pajakryti na me pahto. Na cu ha pahtjy me, por jū caxuw Pahpām cahê na ame papa xà ata na, me hikaj. Ampo na? He jū caxuw cute me pahto catia, mā me papê hūràac xà na me pamā hahkre pej.

⁵Wa ijotpê Pahpām mā me acajrēn to hane he:

— Ÿhŷ me ijō Inxū Cati pê Pahpām, he ca ihcunea caxuw me imā me ijūcanār xà pê me ijō katcrà gō, wa ityj me awcanā. Ne ma akra pê Jeju Crixtô kam me akwÿ itajê te ajpēn hôncô na me to, mār quê ihkôatcute amji kam hapac xà pyxit peaj to amji kam me hapac to me ipa. ⁶Ne me harkwa pyxit peaj to me garēn pejti to me ipa, ne me amā: “Apê me ijō Inxū Cati pê Pahpām, ne apê me ijō Pahhiti pê Jeju Crixtô Pām, ne ihcunea na ampeaj kam apej” — hane.

Quê ha mehcahkrit atajê, hanea ne me cupê Jeju namehkwÿ mā axà

⁷Ne me pajō Pahhiti pê Jeju Crixtô te me ana amji caxàr xà ita na, ca ha me akwÿ na me amji to pôj to me apa. Hō, ate me to hajýr xà ata to, caha me amji mā Pahpām to cati. ⁸He pê rÿ pêa mā Pahpām ramā me cupê Juta catêjê quêtjê mā cute Jeju Crixtô kujahêc na amji to awjahkre, mār quê cato ne cupêmehtehcajpar catê. Mā Jeju cator xà ata te, Pahpām teampeaj kam to hūjahkre xà na amji par na harēn. ⁹Ne hanea ne cator xà te, mehcahkrit atajê te Pahpāmjâhcaprihti na harēn na me ton. Ne pê Tawi xwy ramā hō kàhhōc kam, ita na me to hūjarēn to hane he:

“Ÿhŷ, wa ha mehcahkrit atajê jipôc ri gaprÿ na icrer to impejti ne, ne wa ha ityj me cumā ato ijämnan to ipa” hane.

¹⁰Ne hō kàhhōc kwÿ kam hanea ne to hūjarēn to hane he:

“Me apê mehcahkrit me, me apê Ixaher catêjê pê Pahpām na mehkwÿ atajê mea mā,

Pahpām pyrēn me gakry!” hane.

¹¹ Ne hanea ne to hūjarēn to hane he:

“Ne por me apē mehcakrit cunea pēIxaher catējē nare atajē,
ca ha atŷj me pajō Pahhiti to amji mā me gāmnān to me apa” hane.

¹² Ne hanea ne Pahpām jarkwa to ihcakōc catē pē Ixaj xwŷ jō kāhhōc
kam, pē to hūjarēn to hane ne:

“Quê ha jū caxuw menquêtti pē Jexê tāmxwŷ tāmxwŷ nō cato.

Ne cupê mehcakritatajē jō Pahhiti.

Quê ha ihtŷj cupê me hō Pahhitina amji mā me to ihhimpej to me
ipa” hane.

Pê Pawrō pjē cunea kam, mehcunea mā Pahpām jarkwa jarēn to ipa
Epet 3.1-9; 1 Petrō 1.12-13

¹³ Ne Pahpām ri pahte me hikaj, mā me pajūcanār na me pahto, cu me
hikaj. Ata kôt imā, cute me amā amji kinti me, me acaricti jōr na, toprām,
mār ca nee amji mā ampo cupa nare. Ne hanea ne imā Pahpām Carō Pejti
carōt kôt me gūcanār, ne me hikaj xà ata te me amā ipicamēn to mōr na,
me ato prām.

¹⁴ Ÿhŷ me ikjējē, he me apejti, ne me akrā kreti to atŷj me ajpēn
japackre to me apa na, imā me gahkre pej. ¹⁵ Cakrō wa amji mā ijāhkyaj
kam, hirāa pē ite me amā ampo itajē na ihhōc, mār ca me cahyt, ne me
to amji japackre. Ne mēr ampo na wa ite amjimā ijāhkyaj kam me amā
ihhōc? Nee mā ampo na nare. ¹⁶ He Pahpām te ito icati, ne mehcakrit
atajē jipōc ri, cute ihcāmter Jeju Crixtô mā ipē cumā ijāpēn catē na
ixām. Por pē Pahpāmmā mehcajrēn catējē ajco cute amji to me Pahpām
cajpuaw prāmte me cumā ampo gō, ata jīkjē na, wa itŷj ite amji to
Pahpām cajpuaw prāmte, hȳrmā mehcakrit atajē to ipipkjēr to ipa, mār
quêPahpām me cumā Carō Pejti gō.

¹⁷ Ne Jeju Crixtô kam ite amji hôncō xà ita kôt ri, imāa Pahpām mā
ijāpēn xà cunea impej pit. ¹⁸ He xà itea ijāpēn xà impejti ita na, amji to
ijāmnān xà caxuw mā, wa apu amji jarēn to ipa? Hāpà. He Jeju Crixtô
te ri ite mehcakritte Pahpām jarkwa kam hapac naitehcajpar, mā cute
mempar. Mā cutea, ite me cumā ijūjarēn xà na iton, ne caxuw imāite amji
jahkre pejti jōr. ¹⁹ Ne cute imā Carō Pejti carōt jōr, mār wa carōt ata kôt
me cumā ampo pihho pejti to, quê me hōmpu, ne me Pahpām to me amji
japackre. Ne itakam wa ma Krípinkrēn pīn, Iririj jō pjē wŷr imōr xà ata
kam, wa itŷj mehcunea mā Jeju Crixtô pē me pahkritxwŷ na harēn xà
impejti atajēcunea na harēn to mō. ²⁰ Wa ijōtpē, por nee rȳ jū ri jūm te me

cumā Jeju Crixtô pê me pahpytârcatê na harēn nare ata wŷr, wa ikrâr. Ne nee wa ramā jū ri jūm te me cumā harēn ata wŷr ikrâr nare. ²¹Ne pê ramā Pahpām jō kâhhôc kam Ixaj xwŷ ita to hūjarēn to hane he:

“He por rŷ jū caxuw jūm te me cumā Pahpām kra jarēn nare atajê, quê ha ita caxuw me kampa, ne me hõmpu.

Ne por rŷ jū caxuw cute me Pahpām kra jarēn par nare atajê, quê ha me kampa, ne me hahkre pej” hane.

Pê Pawrô Jeju na mehkwŷ pupun prâmte me hýrmâ ihkrâr
Roman 1.8-15

²²He wa tee me awŷr ikrâr, ne me apupun to prâm. Mâ ma ijapêñ xâ icahpêrkâr to ipa ita kam, jû wŷr wa apu amji mâ hamâ. ²³⁻²⁴Ne rŷ pêa mâ, wa caku jâhtôa kam me awŷr ikrâr, ne me apupun to prâm, ne hamre, ramâ ita caxuw ite pjê itajê kam ijapêñ xâ jipêjpartu. Cwŷrjapê wa ha ma Cra jô pjê wŷr imôr xâ ita kam, wa ha me anaa mõ, ne me apupun to ramâ ite amji kam ijapac. Ne wa ha meawŷr icator xâ kam, quê ha ampeaj kam me pamâ amji kîn. Wa ame acahê na imôr xâ ata kam, ca ha ampoto me itehcajpa, ite to Cra jô pjê wŷr imôr xâ cahhurkrâ curan xâ ata caxuw. ²⁵Ne wa ha xa me awŷr imôr xâ ita kam, mam Krîpinkrêñ kam Jeju namehkwŷ atajê tehcajpar prâmte, me hýrmâ icato. ²⁶Ampo na? He Maxeton jô pjê me, Crec jô pjê kam Jeju na mehkwŷ pê mehcakrit atajê te, Krîpinkrêñ kam me cupê hamreare atajêtehcajpar prâmte, amjia kôt me imâ ihpore to cuprôn, mâr wa curi to icato, ne Jeju na mehkwŷ pê Juta catêjê pê hamreare atajê mâ to ajcrâ. ²⁷Me cutea ri me ita to me hajŷr to me amji kam hapac. Na ri ihhêj rûm ramâ mehcakrit itajê te, me cupê Juta catêjê to new, na quê ha ihytj me amgõ. Ampo na? He pê mam me cupê Juta catêjêitajê, mehcakrit atajê wŷr, ihytj me Pahpâm jarkwa kujahêc to me ipa. Mâ me harkwa kôt Pahpâm wŷr me ipipkjêr, ne mempej mâ me hâr, ata jahpan xâ na ri, hacpŷa ne cute me cumâ ampo itajê kujahêc. ²⁸Ne ite curi to icator, ne me cumâ me hûhkra kam me hõ pore ata cunea to icahkumjirô pê mâ, wa ha Cra jô pjê wŷr imôr xâ ata jô pry kôt me awŷr mõ. ²⁹Ne me awŷr icator xâ ata kam, quêha Jeju Crixtô cukwa kam ampeaj kam mepamâ ampo pej cunea hâhtô, na ramâ imâ hahkre pej.

³⁰Me ikjêjê, cu me pajô Pahhiti pê JejuCrixtô to amji mâ me pahhimpej, neCarô Pejti ata kôt ri me pamâ ajpêñ kîn ata kôt, wa me ana ahwŷ, mâr ca icuxâ xwŷ kam Pahpâm mâ me icajrêñ nare. ³¹Ne cumâ me icajrêñ to hane he:

— Me ijô Inxû Cati, ca ha Juta jô pjê kam amji mâ me ato ihhimpej nareatajê pê Pawrô pytâ. Ne hanea ne cute me akwŷ mâ ihpore jôr xâ ata kam, quê nee ihpore ata to me amji na ampo kên câmjî, ne amehcaca nare, ne quêt ihytj me hakrya kam, ihpore ata na me amji capa — hane.

³²Hō, ca ha Pahpām mā me icajrēn to hane, ne quē ha Pahpām mā ito hajyr to prām na, wa ha icator xà ata kam, quē ha me pamā amji kīnjakryti ne. Ne pahte me ajpēn pupun xà ata kam, quē ha Pahpām ajpēn pyrēn me pajakryti na me pahto. ³³Ne imā Pahpām pē me pamā me pahcarīcti jōr catê ata te me acahē na ipa rohnýtti mā na, me ato prām. Hamre.

Pê Pawrō me cumā amji jarēn kujate
Me Hāpēn Xà 18.1-3

16 ¹Ýhý, ita caxuw, wa ha me amā hāpà, ne me amā me pahkjê cahāj pê Pepkwŷj kujate, ne me amā ihkôt harē. He cupê Ampohy jō krī kamJeju na mehkwŷ tehcajpar catêjê nō. ²Na ca ha ahna me amji caxâr to hanea, pom quē ate Jeju na me amji caxâr he. Hôhō, Jeju na mehkwŷ to pahte amji kam me pajapac tohajyr xà pit. Ramā cute me hâhtôa tehcajpar, ne haneane itehcajpar, na ca ha atŷj ampo to mehtehcajpa.

³Ne hanea ne Prixirakwŷj me Aquira pê mam ajco icahê na Jeju Crixtô mā me apê atajê mā ite me amji jarēn kujahêc. ⁴Ne pê Jeju jàpêñ xà kam, cute me itehcajpar xà ata kam, cute amji to mehtyc xà jâhtôa jakren. Cwŷrjapê wa me cumā me hûrên ijakryti naamji jarē, ne nee wa ite ahte ijakryti na me cumā amji jarēn nare. Ne hanea ne me cupê Jeju na mehkwŷ pê mehcahkrit atajê te mecumā hakryti na amji jarēn.

⁵Ne wa hanea ne Jeju Crixtô na mehkwŷ te me hûrkwa kam me cuprōn catêjê mā, ite amji jarēn kujahêc. Ne wa hanea ne ite imā ikwŷ nō kinti pêEpet te Axij jō pjê kam, cupê mam Jeju to amji mā ihhimpej catê ata mā, ite amji jarēn kujahêc.

⁶Ne hanea ne Marij te ramā me amā hâpêñ crire nare ata mā, ite amji jarēn kujahêc.

⁷Ne hanea ne Antrôn me Juna pê me ipyrâac, ne me cupê Juta catêjê pê mam icahê na me hacjêñ xà kam mehcuhhê atajê mā, ite meamji jarēn kujahêc. Ne me cupê Jeju jarkwa na memprar catêjê na, ramā ite me hõmpun pejtu, ne pê mam ramā icumam Jeju to amji mā mehhimpej to me ipa.

⁸Ne hanea ne, por me pajō Pahhití pê Jeju kam, cupê ijô ikwŷ nō pê Amprij ata mā, ite amji jarēn kujahêc.

⁹Ne hanea ne Rupan pê me icahê na Jeju Crixtô mā hâpêñ catê ata me, me imā ikwŷ nō kinti pê Xaqui mā, ite amji jarēn kujahêc.

¹⁰Ne wa hanea ne Aperti te mehcunea kam mare mā Jeju Crixtô to amji mā ihhimpej, ne cumā hâpêñ catia ata me, Arixô me, mehkjêjê mā, ite amji jarēn kujahêc.

¹¹Ne wa hanea ne Herotâw pê ipyrâac, ne cupê Juta catêjê nō me, Narqui me, mehkjêjê pê Jeju na mehkwŷ atajê mā, ite amji jarēn kujahêc.

¹² Ne wa hanea ne Tripenkwyj me, Triponkwyl pê me pajô Pahhiti mā hâpêñ catêjê atajê me, Penxikwyljpê imâ me ijô ikwyl nô cahâj kîntite Pahpäm mā hâpêñ catia ata mâ, ite amji jarëñ kujahêc.

¹³ Ne hanea ne wa Rupo pê me pajô Pahhiti mā hâpêñ catê catia ata me, inxi te ihhêj rûm ito ihkraa, ne ito impejti ata mâ, ite amji jarëñ kujahêc.

¹⁴ Ne hanea ne, wa Axin me, Precon me, Mecurij me, Patropâ me, Herma me, me pahkjêjê cunea apu ihkôt me ipa atajê mâ, ite amji jarëñ kujahêc.

¹⁵ Ne hanea ne wa Piror me, Jurijkwyj me, Nerew me, ihtoj me, Orimpa me, Jeju na mehkwyl cunea cahê na ame ipa atajê mâ, ite amji jarëñ kujahêc.

¹⁶ Ne me amâ ajpêñ kian kam me ajpêñ mâ me hâpâ. Ne ita ri me cupê Jeju Crixtô na mehkwyl cunea te me amâ amji jarëñ kujahêc.

**Quê ha cute me pahto ipicapôn präm atajê to amji na me pajuphêa ne
1 Jowaw 3.10; 4.1-6; Epet 5.6-7**

¹⁷ Me ijkjêjê wa ha cormâ me gapackre to incrire ne, ihkâhhôc ita jicu xâ kam. Ýhý, ca ha ma amji na, cute me Jeju to, ate amji mâ me ahimpej tête me acahpêrkâr, ne ite me amâ ampo tohahkre atajê tête me girêñ ne me ato ipicapôn prämcatêjê to, amji na me guphêa ne. Neampyâ mâ ame cupê me apa. ¹⁸ Ampo na? He cute me hajyj catêjê, me pajô Pahhiti pê Crixtô pê ampypa mâ ame ipa, ne nee me cumâ hâpêñ nare, ne amji cajpuwan cute ampo na mehprämpti xâ ton to me ipa. Ne me harkwa cakôc xâ hêj xi xâ picre to, cute me amji jahkre kâtatre catêjê mâ mehhêj to me ipa. ¹⁹ Ne me ca nare, ca quêt atyj me gücanâar kam Jeju to amji mâ me ahimpej to me apa. Cwyrjapê ri me apyrêñ me ijakry pit. Ne imâ me ate, me ampopejti ton na ate amji jahkre pejti na, imâ me ato präm, ne me apê ampo kên ton jahkre kâtatre na imâ me ato präm.

Pahpäm kôt me papa xâ ita kôt, cu ha Xatanaj tohjê

²⁰ Ne Pahpäm pê me pamâ me pahcaricti jôr catê xakat, ne quê ha me amâ me acaricti gó, mär ca nee ame pahcurê xwyl pê Xatanajata cupa nare. Ampo na? He quê ha me pahcurê xwyl ata curan pej to hâhtum nare to hanea, pom ca me apar kâhtyjti to me cagâ krâ gâ he. Ne imâ me pajô Pahhiti pê Jeju Crixtô te ihcunea na me ato impej na to präm.

Pê Pawrô cahê na mehkwyl krî atajê me cumâ amji jarëñ kujate

²¹ Ne Timot pê icahê na hâpêñ catê ita te hanea ne me amâ amji jarëñ kujahêc. Ne hanea ne Rutikwyj me, Jaxaw me, Xôpat pê me ipyrâac, ne hanea necupê Jeju na mehkwyl kam Juta catêjê kwyl kwyl atajê te me amâ amji jarëñ kujahêc.

²² Ne ipê Tertur pê Pawrô kôt ihkâhhôc ton catê te hanea ne me amâ amji jarëñ kujahêc, Jeju jarkwa na.

²³Ne wa Cajo jürkwa kam ikrī, mā hürkwa kam Jeju na mehkwy me cuprō atajē te hajyar, ne me amā amji jarēn kujahēc. Ne Eraxô pê krī jō pahhi mā ihpore jamār catē me, Jeju kam me pahkjē pê Cwatro te me amā amji jarēn kujahēc.

²⁴Ne imā me pajōPahhiti pê Jeju Crixtô te ihcunea na me ato impejti name ato prām. Ÿhŷ, he ampeaj kam.

Cu ha hōtpê Pahpām to me pajàmnān to me papa
Epet 3.20-21; Juta 24-25

²⁵⁻²⁶Imā me acunea mā, Pahpām jàhcprī mā me pahtehcajpar na, me ate me hahkre pej na, me ato prām. Ampo na? Nee mā ampo na nare. He pê rȳ pēa mā Pahpām Jeju Crixtô pê me pahkritxwȳ na, to amji kampa. Mā rȳ jūcaxuw jūm te, Pahpām te Jeju Crixtô to me pahkritxwȳ na hahkre pej nare, ne me cupê ipimxur tu. Ne pēramā rȳ pēa mā Pahpām jarkwa na, cute mehhōc catéjē ita na mehhōc, ne cute me ahna ihhōc xà ata, pē nee hirā pê hūjarēn nare, ne harēn xàincwȳrpē harē. Ne ita caxuw Pahpām tīr rohnȳtti mā ata te nee to ipimxur nare, ne hirāa pê to ipipē xà caxuw, ahna harkwa hyr, mār quēpjē kam, mehcunea me hahkre pej, ne amji mā me to ihhimpej, ne ihkōat me ipa. Ne Jeju pê me pahkritxwȳ ita to, pê wa Pahpām jarkwa kōt, me amāicakōc. Ne Jeju to ate amji mā me ahimpej xà ita kam, quē ha Pahpām ihtŷj me atehcajpa, mār ca jū caxuw me hicu nare.

²⁷Ne Jeju Crixtô cukwa kam, quēha pjē kam mehcunea me Pahpām pyxit peaj, neihkrā krea to ihkrā kre na me hahkre pej, na cu ha mecumā:

— Quêt apyxit peaj ne ampeaj kam akrā kre rohnȳtti mā. Ÿhŷ, he ampeaj kam — hane. Hamre, ijō kàhhōc ita pit.